

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Tüm Ortaokullar İçin

Etkinliklerle Türkçe

Kubilay ORAL

İçerik:

Sözcükte Yapı (9 Etkinlik)

Kelime Türleri (23 Etkinlik)

Fiiller ve Fiilimsiler (21 Etkinlik)

Cümlelerin Öğeleri (5 Etkinlik)

Çatı Kavramı (6 Etkinlik)

Cümle Türleri (5 Etkinlik)

Anlatım Bozuklukları (3 Etkinlik)

78 sayfada 72 etkinlik ile Türkiye'nin en geniş
Türkçe dil bilgisi etkinlik kitabı sizlerle...

KİTAP II: ÖĞRETMENLER İÇİN DİL BİLGİSİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantey.org>

İçindekiler

KÖK KAVRAMI	5
FİİL VE İSİM KÖKLERİ	6
YAPIM EKLERİ VE GÖVDE KAVRAMI	7
YAPIM EKLERİ	8
ÇEKİM EKLERİ	9
HAL EKLERİ	10
İYELİK EKLERİ	11
ÇEKİM EKLERİ VE FARKLARI	12
YAPIM VE ÇEKİM EKLERİ	13
İSİM TÜRLERİ	14
İSİM TÜRLERİ	15
İSİMLERİN YAPISI	16
İSİM TAMLAMALARI	17
SIFATLAR	18
SIFATLAR	19
SIFAT TÜRLERİ	20
SIFATLARDA KÜÇÜLTME VE PEKİŞTİRME	21
İSİM TAMLAMALARI VE SIFAT TAMLAMALARI	22
ZAMİRLER (ADILLAR)	23
ZAMİR TÜRLERİ	24
İSİMLER, SIFATLAR, ZAMİRLER	26
SIFAT YAPAN “-ki”, İLGİ ZAMİRİ OLAN “-ki” VE BAĞLAÇ OLAN “ki”	27
EDATLAR VE ANLAMLARI	28
ÜNLEMLER VE ANLAMLARI	29
EDATLAR VE BAĞLAÇLAR	30
KARIŞTIRILAN EDAT VE BAĞLAÇLAR	31
EDAT – BAĞLAÇ – ÜNLEM	32
FİİL TÜRLERİ	33
FİİL TÜRLERİ	34
FİİL ÇEKİMİ VE HABER KİPLERİ	35
FİİL ÇEKİMİ VE HABER KİPLERİ	36
FİİL ÇEKİMİ VE DİLEK KİPLERİ	37
FİİL ÇEKİMİ: DİLEK VE HABER KİPLERİ	38
FİİLDE YAPI	39
BİRLEŞİK YAPILI FİİLLER	40

BİLEŞİK FİİLLER.....	41
FİİLDE ANLAM KAYMASI.....	42
FİİLDE ANLAM KAYMASI.....	43
EK FİİL.....	44
EK FİİL.....	45
EK FİİL.....	46
EK FİİL.....	47
EK FİİLİN CÜMLEYE KATTIĞI ANLAMLAR.....	48
ZARFLAR.....	49
ZARF TÜRLERİ.....	50
ZARF TÜRLERİ.....	51
ZARFLAR, SIFATLAR, ZAMİRLER VE İSİMLER.....	52
FİİLİMSİLER.....	53
İSİM FİİLLER.....	54
SIFAT FİİLLER.....	55
ZARF FİİLLER.....	56
FİİLİMSİLER.....	57
CÜMLENİN ÖGELERİ.....	58
CÜMLENİN ÖGELERİ: ÖZNE VE YÜKLEM.....	59
CÜMLEYİ ÖGELERİNE AYIRMA.....	60
CÜMLEYİ ÖGELERİNE AYIRMA.....	61
CÜMLEDE VURGU.....	62
FİİLDE ÇATI: ETKEN VE EDİLGEN FİİLLER.....	63
FİİLDE ÇATI: ETKEN, EDİLGEN, DÖNÜŞLÜ, İŞTEŞ FİİLLER.....	64
FİİLDE ÇATI: GEÇİŞLİ VE GEÇİŞSİZ FİİLLER.....	65
FİİLDE ÇATI: GEÇİŞLİ, GEÇİŞSİZ OLDURGAN VE ETTİRGEN FİİLLER.....	66
FİİLDE ÇATI: ÖZNESİNE VE NESNESİNE GÖRE FİİLLER.....	67
FİİLDE ÇATI: ÖZNESİNE VE NESNESİNE GÖRE FİİLLER.....	68
YÜKLEMİNE VE ÖGE DİZİLİŞİNE GÖRE CÜMLELER.....	69
YAPISINA GÖRE CÜMLELER.....	70
ANLAMINA GÖRE CÜMLELER.....	71
ANLAMINA GÖRE CÜMLELER.....	72
CÜMLE TÜRLERİ.....	73
ANLATIM BOZUKLUKLARI.....	75
ANLATIM BOZUKLUKLARI: YANLIŞ SÖZCÜK YA DA DEYİM KULLANIMI.....	76
ANLATIM BOZUKLUKLARINI DÜZELTME.....	77

BÜYÜK ÜNLÜ UYUMU	80
KÜÇÜK ÜNLÜ UYUMU	81
ÜNSÜZ YUMUŞAMASI VE SERTLEŞMESİ	82
TÜREMELER VE DÜŞMELER	83
ÜNLÜ DARALMASI VE KAYNAŞTIRMA HARFLERİ	84
ULAMA	84
SES OLAYLARI	85
CEVAP ANAHTARI	86

KÖK KAVRAMI

Aşağıdaki kelimelerin kökünü tespit ediniz.

Görsel	Kelime	Kök
	Kalemlik	
	Gözlük	
	Odunculuk	
	Öğretmenlik	
	Topluluk	
	Eğlence	
	Öğrencilik	
	Suluk	
	Türkçe	

FİİL VE İSİM KÖKLERİ

Aşağıdaki kelimelerin kökleri fiil köküyse sarı alana “F”, isim köküyse “İ” harfi koyunuz.

Tabakçı

Askılık

Okul

Çiçekçi

Kapıcı

Sanatçı

Örtü

Bilgin

Kesici

Salgın

Başlangıç

Sağlıklı

Türkiye

Askerlik

İzlenim

YAPIM EKLERİ VE GÖVDE KAVRAMI

Aşağıdaki kelimelere ekler getirerek yeni kelimeler türetiniz ve yeni kelimeye uygun bir görsel çiziniz.

KELİME	GÖRSEL	YENİ KELİME	GÖRSELİM
KİTAP		KİTAPLIK	
ÇİÇEK			
EV			
TOP			
BIÇAK			

Aşağıdaki kelimelerden gövde durumunda olanları kutu içine alınız.

bilgili yağlar tuhaflik
 ezberlemek bilek soygun
 anmak vatandaş
 hikayeler
 ders masallar defter



YAPIM EKLERİ

Aşağıdaki isim ve fiil kökü havuzundan kelimeleri alıp eklerle birleştirip oluşan kelimeyi alttaki uygun alana yazınız.

FİİL KÖKÜ HAVUZU

Seç-
Üret-
Es-
Gül-
Bul-
Gel-
Gör-

Belirt-
Dondur-
Bil-
Böl-
Düşün-
Yürü-
An-

İSİM KÖKÜ HAVUZU

Ev
Ot
Zeytin
Arpa
Kitap
Suç
Baş

Yaş
Kum
Ses
Ben
Renk
Yaş
Şaka



EK HAVUZU

-t	-dır	-i	-ımsa	-im	-lan	-ca, -ce
-laş	-ma	-ar	-sal	-anak, -enek	-ki	-ış
-mece	-ge, -ga	-nç	-ti	-lı	-siz	-msı



FİİL GÖVDESİ HAVUZU

İSİM GÖVDESİ HAVUZU

ÇEKİM EKLERİ

Kelimelerdeki ekleri inceleyiniz ve yeni kelimeler türetmeyen ekleri örnekteki gibi kutular içine alınız.

Kalemlikler

Gelmiş

Karaladı

Keskinlikte

Ali'nin

Kitabı

Denizde

Ankaralının

Gidiyorum

Milletlerden

Yaparım

Savurdu

Yetmişinde

Bebegin

Bitirdim

Yağmış

Aşağıdaki kelimeleri ek havuzundan yeni kelime türetmeyen eklerle birleştiriniz ve alttaki kısma yazınız. Yeni kelime türeten ek kullanmak yasaktır.

KELİME HAVUZU

Sandık
Masa
Buz
Terbiye
Bul-
Gel-
Gör-

Bilgisayar
Televizyon
Anahtar
Gel-
Sev-
Yürü-
An-



EK HAVUZU

dı-, -di
-cı, -ci
-a, -e
-da, -de
-lık, -lik
-maca, -mece
-lık, lik

-mış, miş
-dan, -den
-(i)yor
-(y)üş
-lar, -ler
-ı, -i, -u, -ü
-enek

ÇEKİM EKİLİ KELİMELER

HAL EKLERİ

Aşağıda altı çizili eklerle görevlerini eşleştiriniz.

Çanta okulda kaldı

Yarın beni evden al.

Kalemi bana ver.

İşe gidiyorum.

Yönelme Hal Eki

Bulunma Hal Eki

Ayrılma Hal Eki

Belirtme Hal Eki

Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun hal ekleri ile doldurunuz.

Kalem__ uç var.

Kalem__ uç tak.

Sen__ hiçbir şey istemiyorum.

Kalem__ ucu çıkardım.

Kalem__ bana uzat.

Çay__ sıcak içerim.

Aşağıdaki metinde geçen hal eki almış kelimeleri uygun kutulara yazınız.

Babam en çok kardeşimi severdi. Benden niçin hoşlanmıyordu, bilmiyorum. Sanırım kardeşimdeki üstün yetenekler babama bu duyguları yaşıtıyordu. Bu düşüncelerle evden ayrıldığımda daha 15 yaşında idim. Evden kaçıp sanayide bir ustaya sığınmıştım.

Ayrılma Eki Alanlar	Bulunma Eki Alanlar
Belirtme Eki Alanlar	Yönelme Eki Alanlar

İYELİK EKLERİ

Aşağıdaki kelimeleri uygun ekler getirerek kişilerle eşleştiriniz.

Benim Onun Sizin	Senin Bizim Onların	=	Benim kalemim
+			
Kalem Silgi Tahta	Defter Bardak Araba		

Aşağıdaki etkinliğe göre iyelik eki olanları aşağıdan bulup kutu içine alınız.

-(i)m	-e	-ler	-leri	-dan	-(s)i
	(i)niz	-de	-(i)n		-(i)miz
-(i)yor		-sa	(i)di	-(i)miş	

Aşağıdaki paragrafta iyelik eki alan kelimeleri kutulayınız.

Budan on beş yıl öncesine kadar teknolojimiz bu seviyede değildi. Milenyum çağı olarak adlandırılan 21. Yüzyıl ile birlikte büyük bir değişim yaşandı. Evlerimize bilgisayarlar hızla girdi. Hepimizin hayatına internet hızla daldı. Bu da yetmedi cep telefonlarımıza gelen internet hizmeti bilgisayarlarımızı tekrar eski moda yaptı. Artık ellerimizde cep telefonlarımız var.

ÇEKİM EKLERİ VE FARKLARI

Cümlelerde kırmızı ile yazılmış çekim ekinin türünü karşısına yazınız.

Hal Eki

İyelik (Aitlik) Eki

İlgi (Tamlayan) Eki

Çokluk Eki

Eşitlik Eki

CÜMLELER	EK TÜRÜ
Martı lar kanat çırpıtı gökyüzüne.	
Sabah a dönerim.	
Külü üstüme savurdu.	
Defterimi ev de unuttum.	
Hafta sonu pazara a gittim.	
Şehir ler beton yığınınna döndü.	
Masraflarınız şirketimiz ce karşılanacak.	
Sinemaya a kardeşim de gelmek istiyor.	
Sıcak tan bayıldı. Yorgunluk tan uyuyakalmış.	
Gömleğimin düğmesi i kopmuş.	
Kardeşim benim im kalemimi almış.	
Evim izin küçük bir bahçesi var.	
Böyle çocuk ça davranmamalısın.	
Benden boy ca uzunsun.	

Cümlelerde kırmızı ile yazılmış ek belirtme hal eki ise “H”, iyelik eki ise “İ” koyunuz.

	Kırmızı kalemi bana veriri misin?	
	Ali'nin kalemi evde kalmış.	
	Ali'yi eve kim bıraktı?	
	Evi yeni aldık.	
	Evi çok büyükmüş.	

YAPIM VE ÇEKİM EKLERİ

Aşağıdaki kelimelerde bulunan yapım ve çekim eklerini örnekteki gibi ayırınız.

SÖZCÜKLER	İSİM KÖKÜ	FİİL KÖKÜ	YAPIM EKİ	ÇEKİM EKİ
Bilimin	-	<i>bil-</i>	<i>-im</i>	<i>-in</i>
Kilimler				
Gözlükte				
Sivashılar				
Uçakta				
Yaşıtlım				
Düşüncesi				
Yurttaş				
Tutsaklar				
Kitabım				
Kaçaklar				
Doğuda				
Karasal				
Sormalı				
Bölüştü				
Birinciler				
Türkçemiz				
Okunuyor				
Maçta				
Unutkan				
İkizler				
Buluş				
Koşuşuyor				
Sonsuza				
Görüşecek				
Delirmiş				
Gerilmiş				
Sabahleyin				
Fıskırdı				
Hıçkırılmış				

İSİM TÜRLERİ

Aşağıdaki tabloyu çizen öğretmen örnek vermekte zorlanmaktadır. Örnekler kısmında yardımcı olur musunuz?

Ders: Türkçe | Konu: İsimler

		Örnekler:
Varlıklara Verilişine Göre	Özel İsim	Ali,
	Cins İsim	Kitap,
Varlıkların Sayısına Göre	Tekil İsim	Top,
	Çoğul İsim	Toplar,
	Topluluk İsmi	Ordu,
Oluşum Şekline Göre	Somut İsim	Kalem,
	Soyut İsim	Akıl,



Aşağıdaki kelimelerden isim olmayanların üzerini çiziniz.

Bulut	Sevdi	Toplantı	Topluluk	Geldim	Zıplamış
Ölüm	Kavim	Perdeci	Saplantı	Sapladı	Yapmalı
Masa	Bilgi	Bilgin	Bil	Fare	Yatak
Yattı	Otursan	Sevgili	Dünya	Okul	Okudu
Öğrenci	Öğrendi	Kalpsiz	Yürek	Ordu	Millet
Vatan	Sev	Aşk	Hayal	Fikir	Düşündüm
Tatlı	Doldurttu	Tüp	Araba	Yak	Ört

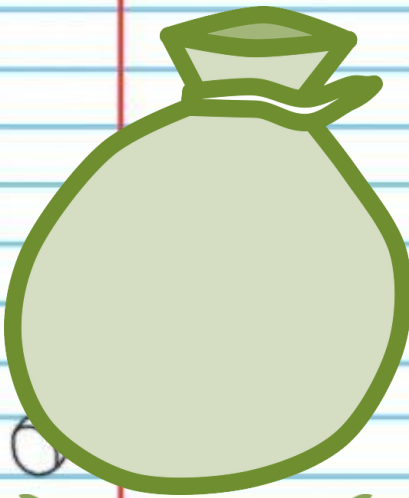
İSİM TÜRLERİ

Aşağıdaki tablodaki isimlerin özelliklerini tabloda, örnekteki gibi, işaretleyiniz.

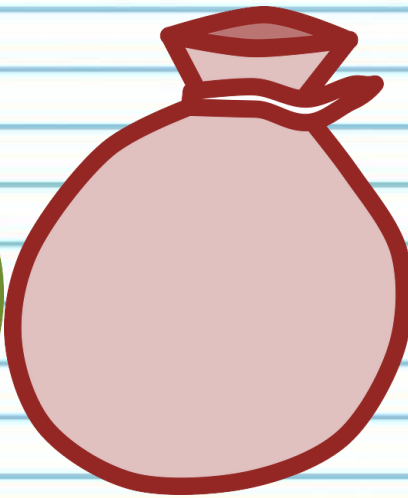
KELİMELER	VERİLİŞİNE GÖRE		SAYISINA GÖRE			OLUŞUMUNA GÖRE	
	ÖZEL	CİNS	TEKİL	ÇOĞUL	TOPLULUK	SOMUT	SOYUT
ağaç		x	x			x	
ordu							
Ali							
toplar							
komisyon							
Japonya							
halk							
sevgiler							
takım							
sevgi							
bulutlar							
kurul							
bulut							
Ankara							
sürü							
ağaçlar							
akıl							
korku							
mutluluk							
melek							
Türkçe							
heyecan							

İSİMLERİN YAPISI

Aşağıdaki kesede bazı isimler vardır. Bunları yapısına göre ayırıp küçük keselere alalım.



Basit



Türemiş



Bileşik

İSİM TAMLAMALARI

Aşağıdaki isim tamlamalarını eşleştirelim.

Ali'nin arabası

Ayşe'nin kardeşinin okul çantası

Gözlerinin maviliği

Kırmızı kalemın ucu

Kitap kabı

Masa örtüsü

Belirtili İsim Tamlaması

Zincirleme İsim Tamlaması

Belirtisiz İsim Tamlaması

Aşağıdaki verilen kelimeleri istenilen şekilde isim tamlaması haline getiriniz.

Kalem

Kırk

Ali

Ev

Cam

Renk

Zincirleme İsim Tamlamalarım

Ali'nin evinin kırk camını değiştirdim.

Belirtili İsim Tamlamalarım

Belirtisiz İsim Tamlamalarım

SIFATLAR

Aşağıdaki kelimeleri birleştirip sıfat tamlamaları oluşturunuz.

Silgi

Kırık

Yarım

Ev

Mavi

Kanat

Kalem

Elma

Kırmızı

Üç

Hangi

Öteki

Sıfat Tamlamalarım

Kırmızı ev,

Aşağıdaki cümlelerde geçen sıfatları kutu içine alınız.

Pazardan iki kilo elma al.

Evde yarım ekmek kalmış.

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik.

O araba benim değil.

Yatmadan önce yarım bardak süt içer.

Yarın birkaç kişiyle köye gidiyoruz.

Hangi soru daha zordu?

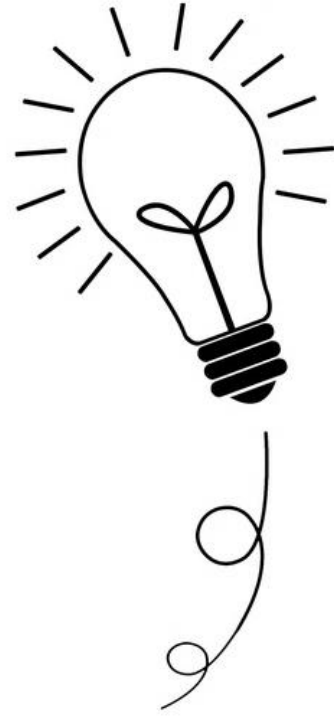
Sen, tatilde kaç kitap okumuştun?

SIFATLAR

Aşağıdaki metinlerde yer alan sıfatları kutu içine alınız.

Baba oğluna söz vermişti bu hafta sonu sinemaya götürecekti ama hiç dışarıya çıkmak istemediğinden bir bahane uydurması gerekiyordu. Sonra gazetenin promosyon olarak dağıttığı dünya haritası gözüne ilişti. Önce dünya haritasını küçük parçalara ayırdı ve oğluna eğer bu haritayı düzeltebilirsen seni sinemaya götüreceğim, dedi. Sonra düşündü; oh be kurtuldum, en iyi coğrafya profesörünü bile getirsen bu haritayı akşama kadar düzeltemez.

Aradan on dakika geçtikten sonra oğlu babasının yanına koşarak geldi ve baba haritayı düzelttim artık sinemaya gidebiliriz, dedi. Adam önce inanamadı ve görmek istedi. Gördüğünde de halen hayretler içindeydi ve bunu nasıl yaptığını sordu. Çocuk; bana verdiğin haritanın arkasında bir insan vardı, dedi.



Hoca bir gün göl kenarında karısıyla birlikte çamaşır yıkamaya gider.

Tam işe başlayacakları sırada bir karga gelir ve sabunu kaptığı gibi havalanır.

Karısı, "Yetiş efendi sabunu kuş kaptı" dediyse de Hoca kılını bile kıpırdatmaz. "Telaşlanma karıcığım," der "Baksana simsiyah olmuş zavallı, o bizden daha kirli, varsın temizlensin."



SIFAT TÜRLERİ

Aşağıda cümlelerde bulunan sıfatları bulup türünü tablodan işaretleyiniz.

CÜMLELER	Niteleme	İşaret	Sayı	Belgisiz	Soru
Güzel kitapları hemen alırım.					
Şu kitabı verir misin?					
Akıllı insanlar kendine güvenir.					
Üç arkadaş geziye çıktık.					
Kimsesiz çocuklara yardım edelim.					
Öğrencilere ikişer kitap verildi.					
Siyah gözlükler sana yakışmış.					
Bu kitabı ben aldım.					
Bir gün yine karşılaşırız.					
O kitabı getirir misin?					
Bu çantayı ancak iki kişi taşıyabilir.					
Hangi konuyu işleyeceğiz?					
Nasıl şiirleri beğenirsiniz?					
Birkaç arkadaş dışarıda bekliyor.					
Bütün öğrencileri bahçeye çıkarmışlar.					
Kaç soru çözmeli günde?					
Her konuda bilgi sahibi olamayız.					
Kaçar gün kaldın şehirlerde?					
Bu işte yüzde yirmi kâr var.					

SIFATLARDA KÜÇÜLTME VE PEKİŞTİRME

Soldaki kelimeleri sağdaki sıfatlarla birleştiriniz sonucu yandaki kutulara yazınız.

Kalem	Tertemiz
Kestane	Kalınca
Kedi	Mavimsi
Marul	Küçük
Ceket	Yemyeşil
İrmak	Çeşit çeşit
Çocuk	Dümdüz
Elbise	Derin derin

Pekleştirme Sıfatları	Küçültme Sıfatları

Aşağıdaki metinde küçültme ve pekiştirme sıfatlarını tespit ediniz.

Ben çocukluğunda küçük bir evde büyüdüm. Evimiz küçüktü ama tertemizdi. Annem her haftada en az bir kez evimizi temizlerdi. Üstümüz başımız da farksız olmazdı. Bembeyaz gömleklerimizi giyer okula öyle giderdik. Maddi durumuzu pek iyi değildi aslında ama yine de iyice bir hayatımız vardı. Şimdi anlıyorum ki temiz yaşamak, huzurlu olmak için illaki zengin olmaya gerek yok.



İSİM TAMLAMALARI VE SIFAT TAMLAMALARI

Aşağıdaki isim tamlamalarında araya giren sıfatların altını çiziniz. Bu isim tamlamalarının türlerini de örnekteki karşılıklarına yazınız.

Babamın kırmızı gözlüğü	→	Belirtili İsim Tamlaması
Sarı arabanın kırık kolunun düğmesi	→	
Eski not defteri	→	
Kocaman adamın küçük çocuğu	→	
Fırının zayıf çalışanının maaşı	→	
Masa lambasının titrek ışığı	→	
Mavi şişe kapağı	→	
Elma ağacının kalın gövdesi	→	

Aşağıdaki cümlelerde yer alan tamlamalar isim tamlaması ise “İ”, sıfat tamlaması ise “S” koyunuz.

Berber babamın bıyığını kesmiş.	Siyah bir perde çekmişti evine.
Ceviz ağacı pek ürün vermedi.	Ekranların kahkaha fırtınasıydı.
Arabanın kırılan camını taktırdım.	Alınan bilgiye göre dizi bitmiş.
Kırmızı elmayı özenle seçti.	Kardeş Payı çok renkli dizi.

ZAMİRLER (ADILLAR)

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir kullanılmıştır, işaretleyiniz.

☐	Ali, öteki evde oturuyor.
☐	Bu çocuk dün de buradaydı.
☐	Gömlekleri sen al, şunu da Ali'ye ver.
☐	Bu soruyu ben kendim çözdüm.
☐	Kırmızı eteğin sana çok yakışmış.
☐	Ötekini alsan daha iyi olacak.
☐	Bazı evlerin ışıkları yanıyordu.
☐	Senin yerine başkası nöbet tutsun.
☐	Biz buraya iki yıl önce gelmiştik.



Aşağıdaki paragrafta yer alan zamirleri kutu içine alınız.

Çocukken, seslerin hep o minicik kutunun içine doluştuğunu sanırdım. Düğmesi çevrilince o, evimizi hoş nağmelerle doldururdu.

Bunu bana geçen sene babam almıştı. İlk göründe o kadar şaşırmıştım ki, o kutunun neresinden geliyor bu sesler diye oldukça uzun süre bakmıştım. Daha sonra ona çok alışmıştım. Kim alışmaz ki, bu kadar evi neşelendirebilen bir kutuya. Şimdi arıyorum onu ama bulamıyorum.



ZAMİR TÜRLERİ

Aşağıdaki kelimelerden belgisiz zamir olabilecekleri kutu içine alalım.

herkes bu nereye çoğu herkes şunlar tümü
biri kaçını kendim kimi öteki hanginiz

Aşağıdaki cümlelerde renkli yazılan kelimelerden işaret zamiri olanlara “İ”, kişi zamiri olanlara “K” koyunuz.

Ö, tatilde dayısına gidecek.

Ö, masanın üzerinde duruyordu.

Onu caminin bahçesinde bulduk.

Ö dün gezmeye gitmiş.

Onlar, bayatladığı için çöpe atılacak.

Ö, okula giderken cebinden düşmüş.

Aşağıdaki renkli kelimeleri soru zamiri şekline örnekteki gibi çeviriniz.

CÜMLELER	SORU ZAMİRİ ŞEKİLLERİ
Soruların üçünü çözmemiş.	Soruların kaçını çözmüş?
Bu işi Ali 'ye danışalım.	
Ali bu soruyu çözecek.	
Evi Ankara 'dan alacaktı.	
Kitap dün akşam evde kalmıştı.	
Öğretmen bana çalışkan , dedi.	

Aşağıdaki cümlelerdeki zamirleri bulup türünü yazınız.

Kişi Zamirleri

Belgisiz Zamirler

İşaret Zamirleri

Soru Zamirleri

CÜMLELER	ZAMİRLER	ZAMİR TÜRÜ
Çantayı okula gelirken <u>kendin</u> taşımalısın.	kendin	Kişi Zamiri
Herkes nereye gitti?		
Annem bize çay yaptı.		
O üşüdüğü için buraya girmiş.		
Ablamın kına gecesinde herkes eğlendi.		
Biz her sınıfa girdiğimizde, mavi gözleriyle o bizi izliyor.		
Bizim yaptığımız karışım sizinkinden daha kırmızı oldu.		
Orası bizim yuvamızdır.		
Sen interneti yanlış kullanıyorsun.		
Benimki senin çantandan daha güzel, değil mi?		
Bunu dikkatli kullanmalısın.		
Tatil olduğunu onlar söyledi.		
Bunu seninle söyleyelim.		
Soruların kaçını çözmüş?		
Biri bizi gözetliyor.		
Şimdi nereye gidiyoruz?		
Bu kitabı ben kendim yazdım.		
Hanginiz bu soruyu çözecek?		
Bunlar en sevdiğim kitaplarımdır.		
Size ben yardım ederim.		
Şu, Fatih zamanından beri ayakta.		
Kimi ağlarken kimi gülüyor.		
Güzel ağlatmadı, güldürdü beni.		
Başkalarını değil, biraz da bizi düşün.		
Sabahtan uğradım ben bir güzele.		
Yarın birkaçımız Ankara'ya gidecek.		
Bu camı kim kırdı?		
Yarın kendin dilekçeni verirsin.		
Evrakları oraya bırakabilirsin.		

İSİMLER, SIFATLAR, ZAMİRLER

Aşağıdaki cümlelerde renkli olarak yazılan kelimelerin türünü karşılıklarına işaretleyiniz.

CÜMLELER	ZAMİR	İSİM	SIFAT
<u>Şu</u> kalem senin mi?			X
Kim geldi?			
Onun elbisesi kırmızı.			
Güzel bir elbise almış.			
Gözleri çok güzeldi .			
Sen gelmezsen ben de gitmem.			
Benim kitaplarımı annem ciltledi.			
Şunu bana uzatır mısın?			
Onu burada daha önce hiç görmedim.			
Seninki burada oturuyormuş.			
Dışarıdaki araba senin mi?			
Sarı kalemi sen mi aldın?			
Senin kalemini kullanalım, benimki evde.			
O çok iyi bir doktordu .			
Güzel bir arabası vardı.			
Onları ziyarete gideceğim.			
Bu soru bana çok kolay geldi.			
Şu adam bize bakıyor.			
O oyunu oynamak bize zarar verebilir.			
Soğuk havalarda o hayvanlara su ve yiyecek vermeliyiz.			
Bu , yaramaz Pıtır'ın arkadaşıymış.			
Sarı kafa, her işe burnunu sokma!			
Bugün onu şurada gördüm.			
Bu kitabı sana o mu aldı?			
O bize ışık verir.			
Evdeki hesap çarşıya uymadı.			
Gökler bugün çok kara görünüyor.			

SIFAT YAPAN “-Kİ”, İLGİ ZAMİRİ OLAN “-Kİ” VE BAĞLAÇ OLAN “Kİ”

Aşağıdaki “ki” harf grubu sıfatısa “S”, zamirse “Z”, bağlaç ise “B” koyunuz.

	Ali, öteki evde oturuyor.
	Gel ki gün doğsun kalbime
	Evdeki hesap çarşıya uymuyor.
	Duydum ki unutmuşsun gözlerimin rengini.
	Halbuki sen beni severdin.
	Ayşe güzel yapamamış, seninki daha güzel.
	Tepedeki ev bizimdir.
	Kanepedeki izleri kim yaptı acaba?
	Sanki bu işte senin parmağın var.



Aşağıda bulunan kelimelere “-ki” eklerini getirerek sıfat ya da zamir yapınız.

Mahalle	+	ki	=	Mahalledeki insanlar çok anlayışsız.	Sıfat
				Mahalledekiler çok anlayışsız.	Zamir
Bilgisayar	+	ki	=		Sıfat
					Zamir
Televizyon	+	ki	=		Sıfat
					Zamir
Masa	+	ki	=		Sıfat
					Zamir

EDATLAR VE ANLAMLARI

Aşağıdaki cümlelerde geçen edatları bulunuz ve cümleye kattığı anlamı örnekteki gibi yazınız.

Adamın
demir gibi
bileği vardı.

Edat

gibi

Anlamı

Benzetme

Vatan için
ölenler
yüreğimizde
yaşarlar.

Edat

Anlamı

Denize karşı
bir balkonu
var.

Edat

Anlamı

Bu
ayakkabıyı
babam için
aldım

Edat

Anlamı

Bir ton
kadar kömür
almış

Edat

Anlamı

Hasan yaşlı
annesiyle
oturuyordu.

Edat

Anlamı

ÜNLEMLER VE ANLAMLARI

Aşağıdaki cümlelerde geçen edatları bulunuz ve cümleye kattığı anlamı örnekteki gibi yazınız.

Vah vah,
yazık oldu
çocuğa!

Ünlem

Vah vah

Anlamı

Acıma

Eyvah, çocuk
düştü.

Ünlem

Anlamı

Üf! Arabaya
bak.

Ünlem

Anlamı

Yazık, çok
çalışkan bir
çocuktu!

Ünlem

Anlamı

Aferin size!
Güzel olmuş
maketiniz.

Ünlem

Anlamı

Ah, nerede
gençliğim!

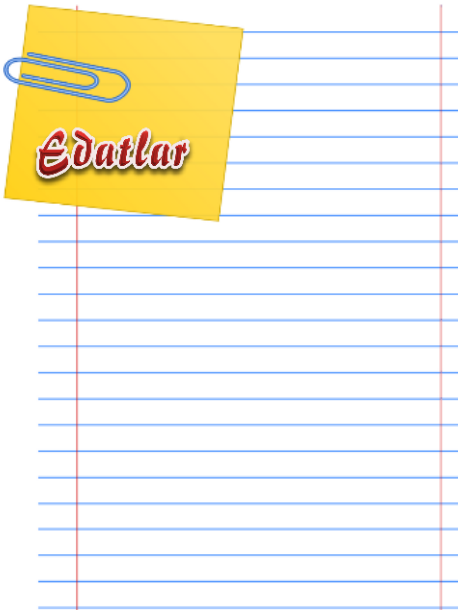
Ünlem

Anlamı

EDATLAR VE BAĞLAÇLAR

Aşağıdaki boşlukları uygun edat ve bağlaçla doldurunuz. Kutulara ise bulduklarını uygun şekilde yazınız.

Ankara'ya uçak _____ giderler.	Biz de onlar _____ başarılıyız.
Evin deniz _____ havuzu var.	Ben giderim _____ sen dayanamazsın.
Konuşmak _____ ayağa kalktı.	_____ ağlarım _____ giderim.
Duygu _____ düşünce bir olmalıdır.	Eve gittim _____ babam çağırmıştı.
Ver diyorum _____ yersin dayağı.	Yüz _____ asker evin önünden geçti.
Aslan _____ çocuksun.	Sorunu halletmek _____ gidiyorum.
Seninle gelirim _____ sen de geleceksin.	Buraya _____ sen geleceksin.
Yağmur yağıyor, evim _____ çok uzakta.	Adam konuşuyor, çocuk _____ susuyordu.
Sen _____ gelseydin ya okula.	Bana _____ kalem _____ defter verdiler.



KARIŞTIRILAN EDAT VE BAĞLAÇLAR

Aşağıdaki cümlelerde “ile” sözcüğü hangi görevde kullanılmıştır? İşaretleyiniz.

CÜMLELER	EDAT	BAĞLAÇ
Elindeki sopayla gelene geçene vuruyordu.		
Çantadaki kitapla defteri masanın üzerine koydu.		
Ona yaptığığın doğru olmadığını güzellikle anlattım.		
Bu gece arkadaşlarla bizim evde toplanıyoruz.		
Ali ile Ayşe bugün bize gelecekmiş.		
Seyahate tren ile gidecekmiş.		
Bu tavuğu büyük bıçakla kesebilirsin.		
Merve ile annem tatile çıkıyormuş.		

Aşağıdaki cümlelerde renkli olarak yazılan kelimelerin türlerini işaretleyiniz.

CÜMLELER	EDAT	BAĞLAÇ	İSİM
Babam gelecekmiş yalnız bir hafta kalabilecektmiş.			
Benim sözümü bir sen dinlemezsin zaten.			
O kadından şikayet eden yalnız sen değilsin.			
Bu odaya ancak beş kişi sığar.			
Telefonu değiştireceğim ancak param yok.			
Tek bu olay değil, daha birçok sebep var.			
Evde uzun süre yalnız yaşadım.			
Onun Tek Adam romanını okudum.			
Telefonla yalnız seninle konuşuyor.			
Tek seni sevdim bu hayatta.			
Sadece beni alıyorlar içeri.			
Beni ancak sen anlarsın.			

EDAT - BAĞLAÇ - ÜNLEM

Aşağıdaki tablodaki cümlelerde hangi sözcük vardır? Altını çizip işaretleyiniz.

CÜMLELER	EDAT	BAĞLAÇ	ÜNLEM
Dağ gibi adam yok oldu gitti.			
Evde onu gördüm oysa bu saatte okulda olmalıydı.			
Ah bunu önceden bilseydim!			
Gelirim ancak oturmam.			
Meyveler güzel, yalnız biraz renksiz.			
Evde olsun kahvede olsun kimseyle konuşmaz			
Bu işi ancak sen yapabilirsin.			
Borcunu ödemedi yalnız güzel konuştu.			
Elveda sana, ey sonbahar!			
Ha ben ha sen, hiç fark etmez.			
Gidelim ancak ve ancak erken dönelim			
Ne vardı diyorum ah bir dönseydin son anda.			
Eyvah, ne yer, ne yâr kaldı!			
Sen de benim kadar çalışsan.			
Hey, bana baksana!			
Geçinemiyorum diye yakınıyor halbuki 2 milyar alıyor.			
Sabaha karşı eve gelmişlerdi.			
Hah vapur gözüktü!			
Ee! Artık diyecek bir şey yok.			
Arkadaşları ile konuşmuyordu.			
Almak isterim ancak param kalmadı.			
Zavallı, çok acı çekiyor!			
Öff! Bu ne biçim çorba,			
Hem gülüyor hem de ağlıyordu.			
Kitapları ve defterleri çantasına koydu.			
Buraya ancak sen girebilirsin.			
Defter ile kalem çantaya koydum.			

FİİL TÜRLERİ

Aşağıdaki fiilleri türlerine uygun olarak yerleştiriniz.

kırmak, büyümek, yürümek, atmak, dikmek, içmek, ezmek, delmek,
ağlamak, yolmak, dözmek, sararmak, yaşlanmak, gitmek, uzamak,
paslanmak, solmak, acıkmak, oturmak, , çıkmak



İş (Kılış) Fiilleri

Durum Fiilleri

Oluş Fiilleri

FİİL TÜRLERİ

Aşağıdaki metinde bulunan fiilleri bulup uygun şekilde yerleştiriniz.

Eklemeli dillerde tek veya çok heceli kelime kökleri ile ekler bulunur. Kelimelerden yeni kelimeler veya kelimelerin geçici halleri yapılırken köklere ekler eklenir. Bu ekleme sırasında kökler değişmez, köklerle ekler açık şekilde ayırt edilebilir. Bu diller ön ekli veya son ekli olabilirler. Yani ekler bazen başa, bazen sona getirilir. Türkçe, Macarca gibi diller eklemeli dillerdendir. Türkçe son ekli eklemeli bir olarak gelişmiştir.

Kılış Fiilleri

Durum Fiilleri

Oluş Fiilleri

Dinlerken not tutmak gerekir. Bu, konuyu anlamamızı ve konuşmacıyı dikkatli takip etmemizi sağlar. Dikkatimizin dağılmasını önler. Not tutarak öğrendiklerimizin kalıcı olmasını sağlayabiliriz. Çünkü gerektiğinde tuttuğumuz notlara bakarak bilgilerimizi tazeleyebiliriz. Ayrıca not alma, konuşma sırasında anlayamadıklarımızı belirlememizi ve bunları öğrenmemizi olanaklı hâle getirir. Beynimizi de dolaylı olarak olgunlaştırır.

Durum

İş

Oluş

FİİL ÇEKİMİ VE HABER KİPLERİ

Aşağıdaki cümlelere harfleri zamanlarına uygun olarak eşleştiriniz.

Cümleler	Yerleştir	Kipler	Hafler
Yüzünüz sararmış.			
Tanıştığımıza memnun oldum.			
Her akşam kitap okurum.		Gelecek Zaman Kipi	C
Öğretmenimiz yazılı yapacak.			
Niçin doruyu söylemekten çekiniyorsun?		Şimdiki Zaman Kipi	D
Yarın bize gelecek misin?			
Bu ödevi bu gece bitireceğiz		Görülen Geçmiş Z. Kipi	F
Sor, yarın okula kesin gelecek mi?			
Beni ağlattın ya sen de hep ağlayacaksın.		Geniş Zaman Kipi	E
Babam kanserden ölmüş.			
Onunla zaman geçirdiğim için mutluydum.		Duyulan Geçmiş Z. Kipi	G
İçeride horul horul uyuyor.			
Dün bana gayet iyi davrandı.			

Aşağıda verilen kelimeleri uygun eklerle birleştirerek örnekteki gibi cümle kurunuz.

gel	+	-(i)yor	=	İçeride sakın sakın televizyon izliyor.
sev	+	-(e)r	=	
topla	+	-acak	=	
kaybet	+	-miş	=	
getir	+	-dı	=	
vur	+	-(i)yor	=	

FİİL ÇEKİMİ VE HABER KİPLERİ

Aşağıdaki fiilleri istenilen şekilde çekimleyiniz.

“-gel” fiilinin şimdiki zamanının olumsuz 1. tekil kişisi

gelmiyorum

“-sev” fiilinin geniş zamanının olumsuz 3. tekil kişisi

“-kes” fiilinin gelecek zamanının olumsuz sorusunun 2. çoğul

“-sil” fiilinin geniş zamanının olumsuz 1. çoğul kişisi

“-öp” fiilinin geçmiş zamanının olumlu 1. tekil kişisi

“-ver” fiilinin şimdiki zamanının olumlu 3. tekil kişisi

“-tart” fiilinin geniş zamanının olumlu 2. tekil kişisi

“-vurdur” fiilinin gelecek zamanının olumlu 2. tekil kişisi

Aşağıda verilen cümleler duyulmuş mudur yoksa görülmüş müdür? Ayırt edip numaralarını göze ya da kulağa yazınız.

Cümleler	Numara	Duyulanlar	Görülenler
O dönemde çok sıkıntı çekmiş.	1		
Gitar kursuna gidebilmek için para biriktirmiş.	2		
Davet edilmedikleri halde düğüne gelmişler.	3		
Yorgunluktan bir kenarda uyuyakaldı.	4		
Henüz altı aylıkken yürümeye başladı.	5		
O dönemde çok sıkıntı çekmiş.	6		
Gitar kursuna gidebilmek için para biriktirmiş.	7		
Davet edilmedikleri halde düğüne geldiler	8		
Biz seni adam gibi sevdik.	9		
Neden bana geldin?	10		

FİİL ÇEKİMİ VE DİLEK KİPLERİ

Aşağıdaki cümlelere harfleri zamanlarına uygun olarak eşleştiriniz.

Cümleler	Yerleştir	Kipler	Harfler
Bugün birlikte ders çalışsak.		Dilek-Şart Kipi	A
Bugün seninle sinemaya gidelim.			
Derslerime günü gününe çalışmalıyım.			
Bu kitapları mutlaka okumalısın.		İstek Kipi	B
Burayı hemen terk edin.			
Doğum gününe eski arkadaşlarımı da çağırayım.			
Otobüs erken kalksa derse yetişirdik.		Gerekliklik Kipi	C
Bu konuyu sessizce dinleyin.			
Kapalı alanlarda sigara içmeyiniz.			
Öğrenciler mutlaka yarışmalı.		Emir Kipi	D
Boyum uzasa da basketbolu daha iyi oynasam.			
Yarın geziye erken gelin.			

Aşağıdaki fiilleri istenilen şekilde çekimleyiniz.

“-dal” fiilinin şart kipinin olumsuz 1. tekil kişisi

dalmasam

“-yüz” fiilinin istek kipinin olumsuz 3. tekil kişisi

“-yık” fiilinin emir kipinin olumsuz sorusunun 2. çoğul kişisi

“-topla” fiilinin gerekliklik kipinin olumsuz 1. çoğul kişisi

“-getir” fiilinin şart kipinin olumlu 1. tekil kişisi

“-saldır” fiilinin istek kipinin olumlu 3. tekil kişisi

“-dur” fiilinin emir kipinin olumlu 2. tekil kişisi

“-kestir” fiilinin gerekliklik kipinin olumlu 2. tekil kişisi

FİİL ÇEKİMİ: DİLEK VE HABER KİPLERİ

Aşağıdaki fiilleri uygun şekilde eşleştiriniz.

Cümleler	Yerleştir	Kipler	Hafler
Öğrenciler son sınavlarına geçen hafta girdiler.		Şimdiki Zaman Kipi	A
Ödevlerini yapmanı istiyorum.		Duyulan Geçmiş Z. Kipi	B
Erdal, dün sinemaya gitmiş, ama filmi beğenmemiş.		Emir Kipi	C
Tepsiadaki bardakları düşürmemeye çalışıyor.		Geniş Zaman Kipi	D
Eline sağlık, çayda çay olmuş.		Gelecek Zaman Kipi	E
Akşama misafir gelecek.		Şart Kipi	F
Çocukluğumda ciddi bir hastalık geçirdim.		İstek Kipi	G
Yarın akşam İstanbul'a gideceğiz.		Görülen Geçmiş Z. Kipi	H
Her canlı doğar, yaşar, ölür.		Gerekliklik Kipi	I
Bu yorgunluktan sonra bir güzel uyumalı.			
Nasıl davranacağımı bilemiyorum.			
Dişlerini yine fırçalamadın mı?			
Her zaman yurdumuzu düşünmeliyiz.			
Ödevini kontrol etmeni istiyorum.			
Bu konuyu sonuna kadar savunacağım.			
Sinemaya gitmeyi çok istedi.			
Doğru söz yemin istemez.			
Kitapları güzelce toplayınız.			
Yarın da gelmez o vicdansız.			
Sınavı kazanmak için düzenli şekilde çalışınız.			
Ve böyle yana yana erişebilsem sana.			
Arkadaşlarla birlikte tiyatroya gidelim.			
Yarın 6'da kalk bir zahmet.			
Sabır her canlıda çok miktarda bulunmaz.			
Burada bari bir iş bulabilse.			

Öğreten Soru

Aşağıdaki cümlelerin yüklemelerinden hangisinde zaman anlamı yoktur?

- A) Her zaman yurdumuzu düşünmeliyiz.
 B) Ödevini kontrol etmeni istiyorum.
 C) Bu konuyu sonuna kadar savunacağım.
 D) Sinemaya gitmeyi çok istedi.

FİİLDE YAPI

Aşağıdaki fiilleri yapısına göre uygun şekilde eşleştiriniz.

Kırdır-, alış-, sakla, gel,- getir-, getirt-, sevdır-, sevil-
 , öpüş, yapabil-, seveme-, topla-, süregel-, nutku
 tutul-, gülümse-, hapsol-, affet-, yemin et-, namaz
 kıl-, düzel-, yapıver-, haberleş-, elleş-, farklı ol-, göze
 gir-, başar-, yaşa-, morar-, kana-, benimse-, sürü-,
 vur-, savaş-, barış-, erit-, gel-, koklaş-, yaz-, erit-,
 öleyaz-, oku-, sev-, kıvrır-, çevir-, kavuş-



glfanimasyon

Basit Fiiller

Bileşik Fiiller

Türemiş Fiiller

BİRLEŞİK YAPILI FİİLLER

Öğretmen fiilde yapıyı anlatmış ve örnek verecektir. Öğrenciler karışık örnekler söylemektedirler. Öğretmenin yerine sen örnekleri yerleştirebilir misin? Siz de örnek eklemeyi unutmayın.



BİLEŞİK FİİLLER

Aşağıda verilen kelimelerini birleştirip istenilen yapıdaki bileşik fiilleri oluşturunuz.

et-

yardım

Buyur-

emir-

-bil

-gel

ver-

göz

düş-

hapis-

-ol

-yaz

kes-

kal-

kulak

gas-

kıl

ayak

[illegible]

FİİLDE ANLAM KAYMASI

Aşağıda kelimelerle verilen kipleri birleştirerek cümleler kurunuz.

Yarın
Ankara'ya
gidiyorum.

Biçim Olarak

Anlam Olarak

Halam
yangın
çıkınca beni
kundağa
sarıp dışarı
fırılıyor.

Biçim Olarak

Anlam Olarak

Fatih,
İstanbul'u
fetheder.

Biçim Olarak

Anlam Olarak

Çocuğu
bulmak için
çok uğraşır;
ama
bulamaz.

Biçim Olarak

Anlam Olarak

Bunu alır,
anneme
verirsin.

Biçim Olarak

Anlam Olarak

Dediklerimi
hemen
yapacaksın.

Biçim Olarak

Anlam Olarak

FİİLDE ANLAM KAYMASI

Aşağıda kelimelerle verilen kipleri birleştirerek cümleler kurunuz.

Bu cami de
bize
Selçuklula
rdan kalma
bir eser
olacak.

Biçim Olarak

Anlam Olarak

Gelsen de
şu işleri
birlikte
yapsak.

Biçim Olarak

Anlam Olarak

Bu
dilekçeyi
sonra
yazarsınız.

Biçim Olarak

Anlam Olarak

O daha üç
yaşındayke
n babasını
kaybediyor.

Biçim Olarak

Anlam Olarak

Şöyle
buyurun
efendim!

Biçim Olarak

Anlam Olarak

O her gün
aynı saatte
yola çıkıyor.

Biçim Olarak

Anlam Olarak

EK FİİL

Aşağıda kelimelerle verilen kipleri birleştirerek cümleler kurunuz.

doktor



-di

O işini iyi yapan bir doktordu.

sevgili



-mış



insan



-sa



telefon



-dur



akraba



-dı



araba



-sa



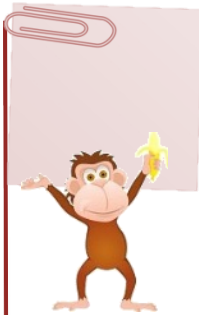
kağıt



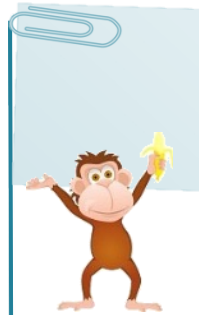
-tır



Yukarıdaki kurduğunuz cümlelerde ek fiili hangi amaçla kullandınız? Amacınızı ifade eden cümleye işaret koyunuz.



Eylem, basit çekimli eylemlere gelerek onları bileşik çekimli yapar.



Eylem ad soylu sözcüklere gelerek onları yüklem yapar.

EK FİİL

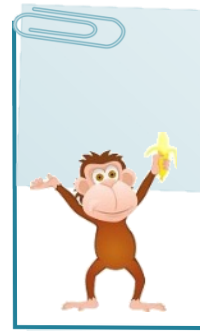
Aşağıda kelimelerle verilen kipleri birleştirerek cümleler kurunuz.

Gel-	+	-yor	+	-muş	=	Yarın arkadaşım geliyormuş.
Tutuver-	+	-miş	+	-ti	=	
Topla-	+	-sa	+	-mış	=	
Sev-	+	-miş	+	-tır	=	
Yırt-	+	-yor	+	-dur	=	
Affet-	+	-malı	+	-sa	=	
Adam ol-	+	-a	+	-dı.	=	
Göze gir-	+	-yor	+	-muş	=	

Yukarıdaki kurduğunuz cümlelerde ek fiili hangi amaçla kullandınız? Amacınızı ifade eden cümleye işaret koyunuz.



Ekeylem, basit çekimli eylemlere gelerek onları bileşik çekimli yapar.



Ekeylem ad soylu sözcüklere gelerek onları yüklem yapar.

EK FİİL

Aşağıda fiilleri istenilen şekilde çekimleyiniz.



çıkardı

“çık-” eylemi geniş zamanın hikâyesiyle çekimlenmiş.

“çıkır-” eylemi şart kipinin hikâyesiyle çekimlenmiş.

“oku-” eylemi geniş zamanın hikâyesiyle çekimlenmiş

“bağla-” eylemi gereklilik kipinin hikayesiyle çekimlenmiş

“fırla-” eylemi şart kipinin rivayeti ile çekimlenmiş.

“çizdir-” eylemi istek kipinin hikayesi ile çekimlenmiştir.

EK FİİL

Aşağıda cümlelerde ek fiil var mıdır? Varsa hangi göre ile kullanılmıştır?

CÜMLELER	YOKTUR	BİRLEŞİK ZAMANLI FİİL	İSMİ YÜKLEMLEŞTİRME
Bugün gözlerin gökyüzü gibi mavidir.			
Bize geleceğini umuyorum.			
Yaptığın resim o kadar kötü değil.			
Bugün mutlaka gelecektir.			
Bana verdiği sözü unutmuştu.			
Durun ben de geliyorum.			
Bana yalan söyleyen o değil.			
Test sonuçları biraz sonra açıklanacakmış.			
Yarın Mersin'e yolcuyum.			
Bugün oldukça neşelisin.			
Dün çok huzursuzdun.			
Babam evde yoktu.			
Elmayı yerim, yalnız tatlıysa.			
Bu ceket bana darmış.			
Bu havada dışarı çıkılmaz.			
Bu, eski bir halıdır.			
Şemsiyeni alsan iyi olur.			
Bayat değil bu pide.			
Bu sabah beni aramış.			
İki saat önce memleketine varmış.			
Çayımın şekeri biraz azdır.			
Anlattığım konuyu anlayabilmiş.			
Bana bu telefonu satar mısın?			
Arkadaşına nasıl da güvenmiş.			
Sık sık beni anarmış.			
Şu bizim evin penceresidir.			
İnsanları birbirine bağlayan güvendir.			
Bana her zaman çok güvenir.			
Her konuda ona güven.			

EK FİİLİN CÜMLEYE KATTIĞI ANLAMLAR

Aşağıda cümlelerde ek fiil cümleye hangi anlamları katmıştır. Eşleştiriniz.

Hani bayramda bize gelecektiniz.

Eskiden çok çay içerdim.

Sınava çok çalışmışmış.

Sabah erkenden yola çıkacaktı.

Uygarlık yazının bulunmasıyla başlamıştır.

Bakışları insanı çok etkilemiş.

Şimdi çoktan uyumuştur.

İki kitap okuyunca adam olacaktı.

“Han Duvarları” şiirini ezberleyecekti.

Özel bir temizleyiciyle elindi yıkardı.

Arkadaşlarıyla buluşmaya erken gelirdi.

Bu işi tek başıma yapamazmışım.

Tiyatronun önünde onunla buluşacaktı.

Kesinlik

Gerçekleşmemiş niyet

Terk edilmiş alışkanlık

Başkasından duyma

İhtimal

Küçümseme

ZARFLAR

Aşağıdaki konuşmada boş bırakılan yerleri tamamlayınız.



Aşağıdaki kelimeleri uygun kelimelerle birleştirerek aşağıdaki kısma zarf olarak yazınız.

gel	hızlı	koş	top	var	az	ne zaman
biraz	iyi	al	yarın	kırmızı	Nasıl	zıpla
kır	yukarı	dal	çık	yürek	öteki	dinle

Ahmet **yarın** buraya **gel**!

ZARF TÜRLERİ

Aşağıdaki cümlelerde geçen zarfları bulunuz ve türünü yazınız.

Durum Zarfı

*Manş denizini
yüzerek geçti.*

*Küçücük çocuğu
hemen yukarı
çıkardık.*

*Onu daha önce hiç
böyle görmemiştim.*

*Bugün çalışan, yarın
rahat eder.*

*Neden saçların
beyazlamış
arkadaş?*

*Bu gece yıldızlar pırıl
pırıl yanıyordu.*

*Çocuğun üzerine bu
konuda dün akşam
fazla gittin.*

*Ne zaman bu
hayaller
gerçekleşecek?*

*Çok bilen çok
yanılır.*

ZARF TÜRLERİ

Aşağıdaki cümlelerde geçen zarfları bulunuz tablodan uygun olarak işaretleyiniz.

CÜMLELER	DURUM	MİKTAR	ZAMAN	YER-YÖN	SORU
Nasıl bu kadar güzel konuşuyor?					
Seven bu gönül seni asla terk etmeyecek.					
Tüm bu acılara onu sevdiği için katlanıyor					
Ne gülüp duruyorsun iki saattir?					
Soğuk insanlara ben de soğuk davranırım.					
Pastadan biraz alabilir miyim?					
Tavşan içeri girdi.					
O, hızlı koşardı.					
Neden söz vermesine rağmen gelmiyor?					
Öfkeyle kalkan, zararlar oturur.					
O, bu derse pek çalışmadı.					
En güzel yıllarımı onun için harcadım.					
Yarın babam Ankara'dan dönecek.					
Ne kadar hızlı yüzüyor?					
O adam daha evlenmemiş.					
Bu günler zor geçecek.					
Çok hızlı koşuyor.					
Onu daha önce hiç böyle görmemiştim.					
Daha iyi bir insanı ben görmedim.					
Yolun bitmesine ne kadar kaldı?					
Gittiği yerden ne zaman dönecek?					
Soruları çözerken daha dikkatli olmalısın.					
Az beri gelirsən arkadaşında oturur.					
Çok tatlı gülümsüyor.					
Ahmet aşağı indi.					
Neden saçların beyazlamış arkadaş?					
Biz her gece uğultularını dinlerdik rüzgarların.					
Bu akşam rüyamda Leyla'yı gördüm.					

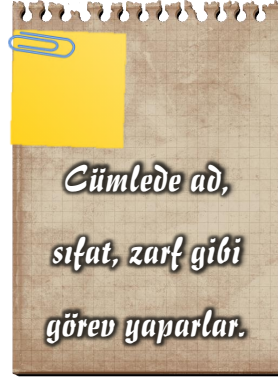
ZARFLAR, SIFATLAR, ZAMİRLER VE İSİMLER

Aşağıdaki cümlelerde renkli gösterilen kelimenin türü nedir, işaretleyiniz.

CÜMLELER	ZAMİRLER	SIFAT	ZARF	İSİM
Koşa koşa çıktı.				
Onu bir daha görebilecek miyim acaba?				
Önceden almıştım.				
Arabası oldukça hızlıydı.				
Hızlı adamları severim.				
Yolda bayağı hızlı gidiyordu.				
Güzel güzel dışarıda oynuyorlar.				
Güzel bir konuşma yaptı.				
Geri gelir misin?				
Seni yarın odasında bekliyor.				
Dedemin yazlık evinde tatil yaptık.				
Hiçbiri bizi görmedi mi yani?				
Ali'ye sazlı sözlü düğün yaptık.				
Aşağı ininiz.				
Yarın nereye gidiyoruz?				
Öğretmenim şu çocuk sizi arıyordu.				
Günlerdir kiralık ev arayıp duruyoruz.				
Yarın kaç kişi gelecekmış?				
Demın buradaydı.				
Bazıları Ali'yi çekemiyor.				
Yarın annem, sen ve ben gidiyoruz.				
Kubilay Hoca dersi iyi anlatır.				
Yıllardır sıcak yuva özlemi çekiyordu.				
Müdür seni görmek istiyormuş.				
Bu kasabaya yerleşeli üç yıl oluyordu.				
O, çok iyi bir doktordu.				
O kız çok güzeldi.				
Basketçiler uzun boylu insanlardır.				

FİİLİMSİLER

Fiilimsilerle ilgili yanlış olanlara “Y” doğru olanlara “D” koyunuz.



Cümlelerde yer alan fiilimsileri bulunuz ve cümlede hangi görevde kullanıldığını belirtiniz.

İsim Görevinde

Sıfat Görevinde

Zarf Görevinde

CÜMLELER	FİİLİMSİ	GÖREVİ
Onunla tanışmayı ben de istiyorum.		
İnanılır bir olay değil yaşadığımız.		
Sarmış yapraklar her tarafı kaplamış.		
Yaralanan yolcular hastaneye kaldırıldı.		
Dereyi görmeden paçaları sıvama.		
Evi güzelce temizlemenizi istiyorum.		
Kol kesilirken parmak acımaz.		
Balık tutmak bir yetenek işidir.		
Bu çocuğun yürüyüşünde bile hayır yok.		
Konuşarak halletmeliyiz bütün problemleri.		
Sizinle İstanbul'a gelince görüşürüz.		

İSİM FİİLLER

Aşağıdaki cümlelerde renkli yazılan ekleri uygun şekilde işaretleyiniz. Kırmızı kutu fiilimsi kahverengi kutu olumsuzluk ekini temsil etmektedir.

Ona, kalemi
sakın kırma,
demiştin.

Bu sene
buğday ekmeği
düşünüyorum.

Kızını Ali'ye
vermeği
düşünüyor.

Aman çocuğa
kızma, suçu
yoktur.

Aşağıdaki cümlelerde isim-fiil ve isimleri bulup işaretleyiniz. İsim ve fiilimsileri ilgili alana yazınız.

CÜMLELER	İSİM-FİİL	İSİM
Onunla tanışmayı ben de istiyorum.		
Kitap kaplayışını beğendim.		
Şiir okuyuşuna herkes hayran kaldı.		
Pazardan ekmek al.		
Balık tutmak bir yetenek işidir.		
Evrakları danışmadan yaptırabilirsiniz.		
Her gün dondurma yersen hasta olabilirsin.		
Bahçedeki kazma herhalde kaybolmuş.		
Bu köyden ayrılmak bana çok zor gelmişti.		

SIFAT FİLLER

Aşağıdaki cümlelerde renkli yazılan ekleri uygun şekilde işaretleyiniz. Kırmızı kutu zaman eklerini kahverengi kutu fiilimsi eklerini temsil etmektedir.

Dönülmez
akşamın
ufkundayız.



Tutmaz bu
yoğurt Hoca,
uğraşma.



En sevdiği
pantolonu
yırtılmış.



Sararmış
yapraklar her
tarafı kaplamış.



Teniste
gelecek yıl
şampiyonuz.



Akıllı tahta
seneye bize de
gelecek.



Aşağıdaki cümlelerde sıfat-fiilleri bulup altını işaretleyiniz.

Yaralanan yolcular hastaneye kaldırıldı.	Bu kırlası ellerinle mi vurdun yavruya?
İnanılır bir olay değil yaşadığımız.	Akşama kadar aramadık yer bırakmamışlar.
Ağacın kırılmış dallarını kökünden kestik.	Sararmış yapraklar her tarafı kaplamış.
Bu çocuğun sevilesi bir yanı kalmamış.	Görünmez kazaya da davetiye çıkarmayalım.
Gider ayak herkesin canını yaktı.	Aşılmaz yollardan aşırдын beni.
Gelen, gideni aratır.	Koşar adımlarla bebeğini kucaklamaya gitti.

ZARF FİİLLER

Aşağıdaki cümlelerde geçen zarf-fiilleri bulunuz ve cümleye zaman anlamını yoksa durum anlamı mı katmış tespit ediniz.

Cümleler	Fiilimsi	Anlam
Yatarken ışıkları söndürmeyi unutma.	Yatarken	Zaman
Bu dünyaya geleli yüzü bir kez olsun gülmedi.		
Saati kuralı çok olmamıştı.		
Görünmeden kimseye gel gizli gizli.		
Kapanmadan kazan yarışmasına katılmak istiyorum.		
Masadaki tabaklar kırılınca ne yapacağını bilemedi.		
Sen gidince hiçbir şeyin tadı kalmamıştı.		
Olanları duyunca birden gözleri doldu.		
Seni görünce ellerim titriyor.		
Her şeyi unutup yeni bir hayata başlamak istiyordu.		
Para biriktirip bilgisayar alacağını söyledi annesine.		
Fiilimsilere çalışarak sınavdan seksen almayı başardı.		
Çırpındıkça daha da batacağını anlamıştı.		
Koşa koşa yanına gitti.		
Ağlaya ağlaya gözleri kan çanağına dönmüş.		
Gelir gelmez yatağa uzandı.		
Yatar yatmaz uyudu.		
Ölürcesine sevdiği için her dediğini yapıyordu.		
Çalışkan bir öğrenci olup oldukça da isteklidir.		
Dereyi görmeden paçaları sıvama.		
Küçükken güle oynaya okula giderdik.		

FİİLİMSİLER

Aşağıdaki cümlelerde geçen fiilimsileri bulunuz ve tabloda uygun yere yazınız.

Cümleler	İsim-Fiil	Sıfat Fiil	Zarf Fiil
O mahalleden ayrılmış tam üç yıl olmuş.			<i>Ayrılmış</i>
El, elin eşeğini türkü çağırarak arar.			
İçeri girer girmez konuşmaya başladı.			
Çocuklar, konuşa konuşa yanımızdan geçtiler.			
Kol kesilirken parmak acımaz.			
Konuşarak halletmeliyiz bütün problemleri.			
Bu çocuğun sevilesi bir yanı kalmamış.			
Görünmez kazaya da davetiye çıkarmayalım.			
Aşılmaz yollardan aşırın beni.			
Koşar adımlarla bebeğini kucaklamaya gitti.			
Gider ayak herkesin canını yaktı.			
Tanıdık bir kuş civıltısıyla uyanırdım her sabah...			
Bazen bilindik şiirlerle çıkardı sahneye.			
Gelecek sezonda en başarılı futbolcular bizim olacak.			
Verilmiş sadakası var demek.			
Bu çocuğun sevilesi bir yanı kalmamış.			
Programın başlayışı herkesi heyecanlandırdı.			
Yanımda oluşunu, bana sarılışını hiç unutamam.			
Onun gelişle oda bir anda sessizliğe büründü.			
Oturuşu ile herkesin dikkatini üzerine çekti.			
Bir gülüşü ile her şeyi değiştirmeyi biliyordu.			
Sen gelince güller açar Gülpembe.			

CÜMLENİN ÖGELERİ

Cümlelerde boş bırakına yerlere istenilen ögeleri aşağıda verilenlerden örnekteki yerleştiriniz.

Cümleler	İstenilenler
Ben <i>uzun yıllar</i> <i>Ankara'da</i> çalıştım.	Zarf T. / Dolaylı T.
_____ batı müziğinden daha çok zevk alıyor.	Özne
Bu güzel dağları ve ovaları _____ otobüsle gezdik.	Zarf Tümleci
Saatlerce _____ düşündüm.	Nesne
Olanları _____ teker teker gözden geçirdim.	Zarf Tümleci
Güneşi _____ hiç görmemişti	Dolaylı Tümleç
Radyodaki ezgiler _____ düşündürdü.	Dolaylı Tümleç / Nesne
Beş yıldır _____ bakılıyordu.	Özne / Dolaylı Tümleç
Gün batarken yola düşenler _____ vardı.	Zarf T. / Dolaylı T.
Ateş yakıp ısınan eller _____ soğudu.	Zarf T. / Zarf T.
Onu bir yaz akşamı _____ dalından.	Yüklem
_____ gördüm geçen gün.	Nesne / Dolaylı T.
_____ insanın içini sıkıntı kaplıyor.	Zarf Tümleci

ömür boyu

Ankara

aydın kesim

akşama kadar

dünkü yaptığını

dün gece

geçmiş

Ben / O

hastane

yavaş yavaş

geceye doğru

kopar-

Aşağıdaki konuşmalardaki sorular hangi ögeyi buldurmaya yöneliktir, üstelerine yazınız.

Yarın nereye
gidiyorsun?

Bizi şikayet
eden kimdi?

Pazardan neler
alınacaktı?

Toplantı ne
zaman
başlayacak?

CÜMLENİN ÖGELERİ: ÖZNE VE YÜKLEM

Aşağıdaki cümlelerin yüklemine baştaki, öznesini sondaki kutucuklara yazınız.

Dün "Beyaz Melek" filminin galasına katıldım.

Komşunun kedilerine süt verdi.

Daha önce tiyatroya hiç gitmemişler.

Mahkemede haklarımızı çok iyi savunmuşsunuz.

Doğum günümde çok güzel bir hediye getirmiştin.

Bu yaz tatile birlikte gitmeliyiz.

Aşağıdaki cümlelerde özneleri uygun şekilde eşleştiriniz.

Bağ evleri için ihtiyaç duyulan eşyalar, kışlık evden taşınırdı.

Açık özne

Kadınlar, gündüzleri işleri bitince ev gezmesine giderler.

Gizli özne

Öğle yemekleri topluca yenirdi.

Sözde özne

Ev gezmesinde çay içip muhabbet ederlerdi.

Aşağıdaki cümlelerin yüklemi fiil midir, isim midir? Üst kısımlara yazınız.

Annem çeşitli
otlar katarak
tarhana
yapardı.

Sabaha karşı
Çorum'a
vardık.

Yaşlılar,
şefkate
muhtaçtır.

Evde yaklaşık
beş kilo soğan
vardı.

CÜMLEYİ ÖGELERİNE AYIRMA

Aşağıdaki cümleleri ögelerini uygun şekilde ayırınız.

Yaşlı nine, çocuktan kendisini karşı tarafa geçirmesini istedi.



Akşam oldu mu televizyon seyretmeye bayılırım.



Yolun kenarında trafik polisini görünce adam tutuştu.



Annem bize yarınki piknik için peynirli börek yaptı.



O işini sağlam yapan bir doktordu.



CÜMLEYİ ÖGELERİNE AYIRMA

Aşağıdaki cümleleri ögelerini uygun şekilde ayırınız.

Kadın sert bir tonla: “Buraya gelin!” dedi.



Yolcu otobüsleri belediyemizce hizmete açıldı.



Dönülmez akşamın ufkundayız, vakit çok geç.



Sana bakmak suya bakmaktır.



Toplantıya saat 12’de girildi.



CÜMLEDE VURGU

Fiil cümlelerinde vurgu yüklemden bir önceki ögededir. İsim cümlelerinde ise yüklemde.

Koşul cümlelerinde vurgu, koşul kipindedir.

Soru cümlelerinde vurgu, cümlede soru anlamını sağlayan sözcüktedir.

Aşağıdaki cümlelerde vurgu hangi öge üzerindedir? Altını çizip ögeyi yazınız.

CÜMLELER	VURGULANAN ÖGE
Bu şirin sahil kasabası, güzelliğini <u>hâlâ</u> koruyor.	Zarf Tümleci
Bu elbiseyi bin bir emekle kardeşime hazırladı.	
Dün Burcu sizi mi buraya çağırdı?	
Suya düştükten sonra çalışmadı.	
Her sabah pencereden odama süzülerek beni uyandırıyor.	
Atatürk, İngiliz filosu kaptanlarından biriyle karşılaştı.	
Değirmen taşı döndükçe buğdayları un haline getiriyor.	
Nihayet evlerimize dönmüştük.	
Konuyu dikkatlice dinlersen başarılı olursun.	
Eğlenmek tüm dertlerimi unutturdu.	
Bu konunun kavranması diğerlerinden kolaydır.	
Yaşlılar, şefkate muhtaçtır.	
Sen, Burak'ı okulda ne zaman gördün?	
İşin erken biterse yanıma uğra.	
Kim, dün Burak'ı okulda görmüş?	
Binanın depreme dayanıklı olduğunu söyledi.	
İstanbul'u fetheden Fatih'tir.	
Dün mü Burcu sizi buraya çağırdı?	

FİİLDE ÇATI: ETKEN VE EDİLGEN FİİLLER

Aşağıdaki cümleler ekten mi edilgen midir, ataçla tutturulmuş kısımlara yazınız.

Karneler bugün
dağıtıldı.

Annem bize
börek yaptı.

Bizi üzgün
gördüğü için o da
üzülüyor.

Çok geçmeden
kapı açıldı.

Sınıfımız dün
süslandı.

Müdürlüğe
Cevdet Bey
getirildi.

Onun yatağının
kenarına oturdu.

Gürültü yapan
öğrenciler
uyarıldı.

Ali'nin evi dün
taşındık.

Sen kalbimi çok
kırdın.

Tarhanalar
bahçelere serildi.

Babamı pek
hatırladığı
söyleyemem.

Aşağıdaki edilgen cümlelerin hangilerinde hiç özne yoktur? İşaretleyiniz.

Bu konu
üzerine
özellikle
duruldu.

Çöpler
güzelce
toplandı.

Müze
hafta sonu
gidildi.

Adam
konuşmadan
nezarete
atıldı.

FİİLDE ÇATI: ETKEN, EDİLGEN, DÖNÜŞLÜ, İŞTEŞ FİİLLER

Aşağıdaki fiillerle örnekte olduğu gibi edilgen ve dönüşlü fiiller oluşturunuz.

taran-	Çocuğun saçları güzelce tarandı.	Edilgen
	Banyodan sonra güzelce tarandı.	Dönüşlü
yıkın-		Edilgen
		Dönüşlü
toplan-		Edilgen
		Dönüşlü
süslen-		Edilgen
		Dönüşlü

Aşağıdaki tabloda cümleleri uygun şekilde sınıflandırınız.

Cümleler	Etken	Edilgen	Dönüşlü	İşteş
Sınavı kazandığımı duyunca çok sevindim.				
Ağaçtaki kuşlar ötüştüler.				
Akşam için hazırlanıyoruz.				
Esra, saçına bir avuç jöle sürmüş.				
Çocuklar akşama kadar denizde yüzüyorlar.				
Kapının camı kırılmış.				

FİİLDE ÇATI: GEÇİŞLİ VE GEÇİŞSİZ FİİLLER

Aşağıdaki cümleler geçişli midir, geçişsiz midir? Ataçla tutturulmuş kısımlara yazınız.

Yeşil bir manto
giymişti.

Seni çok üzdük
galiba.

Atletler büyük
bir hızla
koşuyorlardı.

İş bulunca çok
sevindi.

Buradan hiçbir
otobüs geçmez.

Çocuklar sınıfta
kahkahalarla
güldüler.

Kendi payına
düşenleri ayırdı.

Yanlış sokağa
girince yolumuzu
kaybettik.

Futbolu geçen
yıl bıraktı.

Çocuklar
önümden geçti.

Bu sabah
erken işe
gittim.

Horoz ötse de
ötmese de güneş
doğar.

Aşağıdaki fiilleri geçişsizse kare, geçişliyse oval kutu içine alınız.

İçmek

Kırmak

paslanmak

dizmek

gitmek

Yürümek

ezmek

yolmak

dikmek

çıkarmak

oturmak

yeşermek

atmak

delmek

solmak

FİİLDE ÇATI: GEÇİŞLİ, GEÇİŞSİZ OLDURGAN VE ETTİRGEN FİİLLER

Aşağıdaki fiillere verilen ekleri getirerek oldurgan ya da ettirgen yapınız.

Fiiller

dal-	sev-	öl-
sal-	tat-	taşı-
ver-	dur-	at-
öp-	gel-	paslan-
yeşer-	lafla-	bak-
azal-	sar-	tut-
susa-	kes-	hopla-

-r

-t

-dir

Ettirgen

Oldurgan

Aşağıdaki fiillere verilen ekleri getirerek oldurgan ya da ettirgen yapınız.

Cümleler	Geçişli	Geçişsiz	Oldurgan	Ettirgen
Arabadan eli bohçalı, çocuklu kadınlar indiler.				
Gök gürültüsü arabaya koşulu atları ürküttü.				
Elindeki son fırsatı kaçırdı.				
Avukat belgeleri imzalattı.				
Arsaya bir villa yaptırdı.				
Polisler öğrencilere kapıyı açtılar.				
Böyle giderse otobüsü kaçıracağız.				
Atletler büyük bir hızla koşuyorlardı.				
Kapıyı onun yüzüne kapattı.				
Köşedeki masaya oturdu.				
Biraz daha bekleyin.				

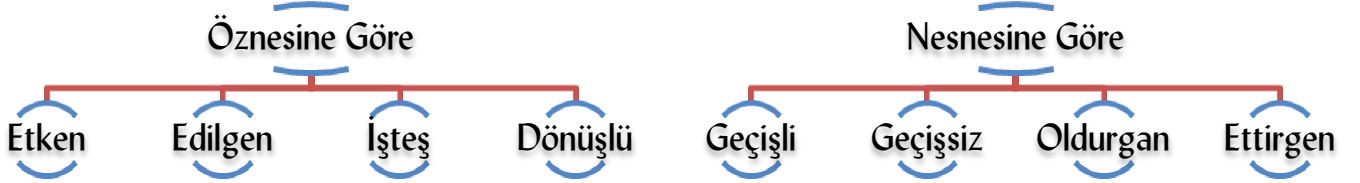
FİİLDE ÇATI: ÖZNESİNE VE NESNESİNE GÖRE FİİLLER

Aşağıdaki cümleleri çatı yönünden inceleyip yanlarına yazınız.

Öznesine Göre		Nesnesine Göre	
Etken	Edilgen	Geçişli	Geçişsiz
Etken Geçişli Annesine çiçek almış.	Etken Geçişsiz Yeni gelen gruba çevreyi gezdirdi.	Edilgen Geçişli Biberler kurutulmak için ipe dizildi.	Edilgen Geçişsiz Çocuğu zor da olsa uyuttu.
Etken Geçişli Eşyaları onlara taşıttı.	Etken Geçişsiz Apartman görevlisiyle tartışmış.	Edilgen Geçişli Çocuklar önümden geçti.	Edilgen Geçişsiz Bozulan yemekler çöpe atıldı.
Etken Geçişli Mektuplar postaneye verildi.	Etken Geçişsiz Ayşe duyduklarına çok üzüldü.	Edilgen Geçişli Teyzem düğün için günlerce hazırlandı.	Edilgen Geçişsiz Güvercinler suya üşüşmüştü.

FİİLDE ÇATI: ÖZNESİNE VE NESNESİNE GÖRE FİİLLER

Aşağıdaki cümleleri çatı yönünden inceleyip tabloda yanına yazınız.



CÜMLELER	ÖZNESİNE GÖRE	NESNESİNE GÖRE
Sınıf bayraklarla süslendi.		
Çöpler yine sokağa, dere kenarlarına saçılmış.		
Görevli memur, zanlının üzerine atıldı.		
Arabayı çıkışta durdurduk.		
Zor durumda kalınca arabasını sattı.		
Bugün bütün sınıflar temizlendi.		
Adam durmadan övünüyor.		
Pazardan iki kilo muz aldardım.		
Verdiğim kitabı henüz okumamış.		
Bu akşam da görüşeceğiz.		
Geceleri karanlıktan çok korkuyorum.		
İki arkadaş samimi bir şekilde selamlaştılar.		
Fıkırayı duyanlar gülüştüler.		
Annesi yemeğin en güzel kısmını ona ayırdı.		
Onlar, diğer daireye taşındılar.		
Kitabı oğluma okuttum.		
Küs kardeşler kucaklaştılar.		
İşe gitmeden önce mutlaka yıkanır.		
Yurt dışında telefon getirdi.		
Resmini ressama çizdirdim.		

YÜKLEMİNE VE ÖGE DİZİLİŞİNE GÖRE CÜMLELER

Aşağıdaki cümleler yüklemine göre isim cümleleri midir, fiil cümleleri midir?

O çok iyi bir
adamdı.

Yarın pikniğe
gideceğiz.

Telefonu dört
çekirdekliymiş.

Annem yarın seni
de güne çağırıyor.

Eski bir
tanıdığıydı.

Amacım buradan
gitmekti.

En sonunda
varmışsın bir adama

Sende ders notları
varmış

Aşağıdaki cümleler kurallı mı, devrik mi, eksilteli mi? Üstteki kısma yazınız.

Şiirin hasını ayak
seslerinde tanırım.

Ne diyeceksin bu
konuyla ilgili?

Görüyorum senin
geldiğini.

Akşam ahıra
sabah nahıra

Toprağı taşlı
yerden kızı
kardeşli yerden

2014 tarihinde
yayımlandı

O çok sağlam bir
doktor

Annen miydi,
kapıyı çalan?

YAPISINA GÖRE CÜMLELER

Aşağıdaki kelime havuzunu kullanarak basit, bileşik, sıralı ve bağlı cümleler oluşturunuz.

ama

kitap

sev-

her gün

okur-

gir-

selam

biz

oku-

ver

ev

yat

vatan

uyu-

geliş-

için

kütüphane

git-

Basit Cümlelerim

Bileşik Cümlelerim

Bize kitap ver*ip* eve gitti.

Bağlı Cümlelerim

Sıralı Cümlelerim

ANLAMINA GÖRE CÜMLELER

Aşağıdaki olumlu cümleleri soru ve olumsuz cümle şekline dönüştürünüz.

Yarın pikniğe gidelim.

?

-

Evi yarın taşısak iyi olur.

?

-

Sınavdan yüz aldın.

?

-

Televizyonda Kemal Sunal filmi var.

?

-

Aşağıdaki cümleleri biçim ve anlam yönünden inceleyiniz.

Cümleler	BİÇİMCE		ANLAMCA	
	OLUMLU	OLUMSUZ	OLUMLU	OLUMSUZ
Çocuklarının okumasını istemiyor değildi.				
Bu binanın yerinde şeftali bahçesi vardı.				
Sen niye sızlanıyorsun; evin mi yok, işin mi yok?				
Cezaya çarptırılanlar suçsuz değildiler				
Sen çağırırında o gelmez mi?				
Çocuğun hasta olduğunu fark etmemiş olamazdı.				
Yangından korkmayan yoktur.				
Çocuklar bahçeye çıkmasını demiyoruz.				
İnsanları kendine inandırmak kolay mı?				
Şimdi ne akşam var, ne ses, ne dere.				
Anlattıklarına inanmaz olur muyum?				
Yeşilden daha güzel renk olur mu?				
Ölmemeye elde fermanım mı var?				
Adam öyle hızlı yürüyor ki yetişebilersen yetiş.				

ANLAMINA GÖRE CÜMLELER

Aşağıdaki cümlelerin anlamlarını başlarına karşlarına yazınız.

Olumlu

Olumsuz

Soru

Ünlem

Şart

Emir

Gereklilik

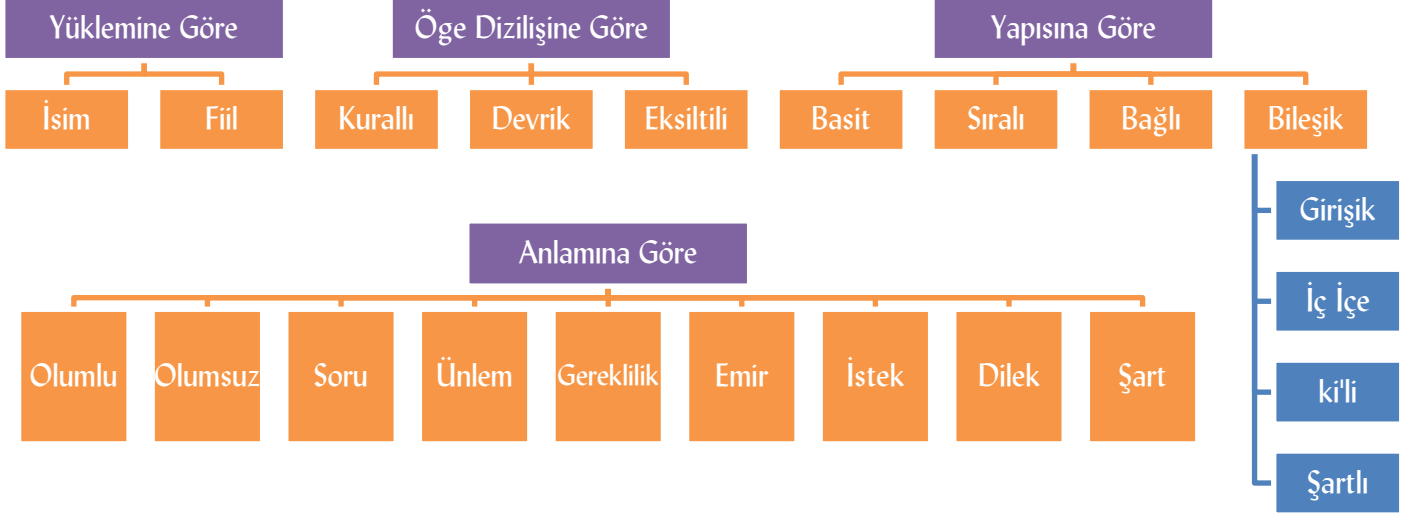
İstek

Dilek

_____	• Kalbimi çalan buydu.
_____	• Kapını çalan ben değildim.
_____	• Dışarıda hiç kimse yoktu.
_____	• Süper bir iş buldum!
_____	• Derse zamanında giriniz
_____	• Haydi bu işi yapabilirsen yap.
_____	• Oraları da görsem
_____	• Biraz meyve alayım
_____	• Kapıyı açık bırakmayasın
_____	• Bu kitabı okuyacaksın.
_____	• Dün beni arayan sen miydin?

_____	• Hiç üzülmez olur muyum?
_____	• Bu kitabı yazdığımında matbaa yoktu.
_____	• Aa, bu kadar da olmaz artık!
_____	• Hangi okulda çalışıyorsun?
_____	• Eyvah, ne yer ne yar kaldı!
_____	• Bu sınavı kazanmalısınız.
_____	• Hemen yanıma geleceksin.
_____	• Kitabı alırsam okurum.
_____	• Okursan iyi bir yere gelirsin.
_____	• Bol bol paragraf çözmeniz gerek
_____	• Bir çare bulmam lazım

CÜMLE TÜRLERİ



Aşağıdaki cümleleri uygun şekilde örnekteki gibi sınıflandırınız.

Cümleler	Yüklemine	Öge Dizilişine	Yapısına	Anlamına
Onlar geldiler, kapıda durdular.	<i>Fiil</i>	<i>Kurallı</i>	<i>Sıralı</i>	<i>Olumlu</i>
Siz oturun ama ben gideceğim.				
Kardeşin kaçınıcı sınıfta okuyor?				
Yarın seni arayamayacağımı söylemiştim.				
Ne okula uğramış, ne de parka gitmiş.				
Radio çalışıyor, millet onu ilgiyle dinliyorlardı.				
Geçtiğimiz köprünün resmini çektik.				
Derdini anlat ki çare bulalım ona.				
Çok çalışırsa kazanır.				
Dün akşam seni andık yine arkadaşlarla.				
Fazla konuşmak insanı hata yapmaya yöneltir.				
Sevgisiz toplum olmaz, derdi.				

Aşağıdaki cümleleri uygun şekilde örnekteki gibi sınıflandırınız.

Cümleler	Yüklemine	Öge Dizilişine	Yapısına	Anlamına
Burayı ailece beğendik ve satın almadık mı?	<i>Fiil</i>	<i>Kurallı</i>	<i>Bağlı</i>	<i>Soru</i>
Bir ağaçta gül de biter diken de...				
Bekliyor ki herkes kendinden özür dilesin.				
İnsan hiç evini bırakıp, gider mi?				
Şu kapıdan bir kez çıkarsa bir daha dönemez.				
Seni görmek istemediği için buraya uğramamış.				
Oymuş zavallı şairin görüp göreceği.				
Onu alacağım ama sözümü dinleyeceksin.				
A, ne kadar güzel bir manzara!				
Bu söylediğin, sana güvenmiyorum, demektir.				
Hoşuma gitmedi değil bu söz.				
İçeri girince, sessizlik çökerdi her yere.				
Şemsiyeler açılıyor, adımlar sıklaşıyordu.				
Kalem kılıçtan keskindir.				
Arkama baktım ki pek de uzaklaşmamışım.				
Bu iş yarın bitsin.				
Ölmeden bir kez daha görebilsem!				
Yanında ne kalem ne defter var.				
Böyle acıklı sözlerle ağlatma beni.				
Antrenör onları terleyinceye kadar koşturdu.				
Ben şarkı dinlemek istemiyorum.				
Arkadaşlarına, beni aramayın, demiş.				
Gel de şimdi ona kızabil.				
O çok iyi bir öğretmenmiş.				
Yarın sen gelince biz de gidelim.				

ANLATIM BOZUKLUKLARI



Aşağıdaki cümlelerde bulunan anlatım bozukluklarının nedenini yanına yazınız.

Cümleler	Nedenler
Ben yarın dışarı çıkamam ama evde yapılacak bir sürü işim var.	
Burada insanı şaşkına çeviren birçok güzellikler var.	
İyi biri olduğundan dün de, bugün de kuşkuya düşmüyorum.	
Özel ve kamu kuruluşları iki gün tatil edildi.	
Evimiz küçük, bahçesi de güzel değildi.	
Ben öğretmenime inanır ve severim.	
Bari hiç olmazsa sen yanımızda kal.	
Biz okumasını sevmeyen bir milletiz.	
Hayat kimine mutluluk verdiğini, kimini mutsuz ettiğini görüyoruz.	
Çocuk, az kalsın, neredeyse merdivenden düşecekti.	
Kardeşim soruları hemen çözüverdi.	
Tam üç yıla yakın bir zaman insanlık dramı yaşandı burada.	
Yeni okula geldim ki ders zili çaldı.	

ANLATIM BOZUKLUKLARI: YANLIŞ SÖZCÜK YA DA DEYİM KULLANIMI

Aşağıdaki cümlelerde yanlış kullanılan sözcük ya da deyimleri tespit ederek doğrusunu yazınız.

Onun bize yaptığı iyiliklere hep göz yumduk.

Doğrusu

Doğrusu

Sabah akşam atıştırmaktan bir deri bir kemik kaldı.

Sevinçten başını taştan taş vuruyor.

Doğrusu

Doğrusu

Herkes, petrol ücretlerinin yüksekliğinden yakınıyor.

Politika konusunda gençleri azımsamak doğru değildir.

Doğrusu

Doğrusu

Şoför hatalı sollama yapmış, bütün yolcuların canı burnuna gelmişti.

Öğretmen, konuyu en ayırına kadar anlatmıştı.

Doğrusu

Doğrusu

Müfettişlerin geleceğini öğrenen müdürün etekleri zil çalıyordu.

Yaş geliştikçe yalnız çevrenizdekilere değil, memleketinize de yardım aşkıyla yanıyorsunuz.

Doğrusu

Doğrusu

Türkiye’de birçok göl kuraklık tehlikesi yaşıyor.

ANLATIM BOZUKLUKLARINI DÜZELTME

Aşağıdaki cümlelerde anlatım bozukluklarını düzelterek nedenini yazınız.

Cümle	Düzeltilme Alanı	Nedeni
Bu sıralar çok sağlam yapılmışlar.		
Kadının içeri girmesiyle çıkması bir oldu.		
Yeni yetişen sanatçılara yardım eder, ilgilenirdi.		
Gülüşmeler çok uzun sürdüler.		
Sana telefon açmış, merak ediyormuş.		
Doğa ve toplumsal olayları inceledik.		
Seni görünce gözlerim dolar.		
Yaşlı adamı yere düşürdü.		
Bana ne söyleyeceğini biliyorum.		
Kahvaltıda peynir, ekmek ve çay içtik.		
Geleceğini ben biliyordum.		
Hırsız çocuğu kovaladı.		
Kimin dürüst, kimin dürüst olmadığını biliyor.		
Kesinlikle söyleyebilirim ki tedavi hastayı ayağa kaldırabilir.		
Bu işi onun yapabileceğinden şüphe etmiyorum.		
Bu yol yaya yürümekle bitecek gibi değil.		
Mehmet Efendi on beş yıldır bakkalcılık yapıyor.		
Ona yardım et elinden geleni ardına koyma.		
Alma garibin ahını çıkar aheste aheste.		
Bu binalar gerçekten çok yaklaşık yapılmış.		

Aşağıdaki cümlelerde anlatım bozukluklarını düzelterek nedenini yazınız.

Cümle	Düzeltilme Alanı	Nedeni
Kulağıma eğilerek alçak sesle bir şeyler fısıldadı.		
Her şeyi pahalılandırırmışsınız.		
Senin düşüncelerin hiçbir zaman bana etki etmez.		
Değil şehir içinde gezmek, dünya turuna bile çıkılmaz.		
Yarışmada birinci olduğuna sevindim.		
Boşuna umut etme oraya gelmeyeceğim.		
Suçlamaların yersiz ve doğru olmadığını söyle.		
Annem yemek pişiriyor biz de ona yardım ediyorduk.		
O bırak domates doğramayı yemek bile yapamaz.		
Aldığı şeyler hem pahalı hem de kaliteli değilmiş.		
Eski Adana millet vekillerinden biri daha ölmüş.		
Geçmişteki hatıralardan bir şikayetimin yok		
Tartışmalar sabaha kadar devam ettiler.		
İki kişi bankayı soymuşlar.		
Yazıya özendiği, dikkatle yazdığı belliydi.		
Birçok seneler geçti.		
Derse on öğrenci girmediler.		
Bir daha seni görmek ve karşılaşmak istemiyor.		
Çukurova'nın toprağı insanı diriltir, umut verir.		
Bu duygular geçici ve insanı yanıltıcı olduğu bilinmelidir.		
Birçok festivaller düzenlendi bu yaz.		
Bütün sorunlar halledilip öyle gidecekti.		

Aşağıdaki cümlelerde anlatım bozukluklarını düzelterek nedenini yazınız.

Cümle	Düzeltilme Alanı	Nedeni
Bölgevi sorunlar artıyor.		
Geri kalmışlık Türkiye'ye özel bir durum değil.		
Nedense köpekler sabaha kadar havladılar.		
O insanların sayısı azalıyor bulunmaz oluyor.		
Bu konuyu onunla bir görüş o yol yolak bilen biridir.		
Onlar da beş yıldır karşılıklı mektuplaşıyorlar.		
Yaşlı adamın parası alınarak evine gönderildi.		
Yiyecekleri kokturmuşsun.		
Bizim takım sahaya çıktılar.		
Çiçekler sıcaktan kurumuşlar.		
Benden kuşku etmemelisin.		
Hakan çok iyi futbolcu ama fazla topla oynuyor.		
Burada her Allah'ın günü kaza oluyor.		
Size birazdan düğün resimlerini göstereceğim.		
Bizden son öğretim durumunu gösteren bir belge istedi.		
Ehliyetini polis almış öyle mi?		
Bu çocuk seneye yüksek inşaat mühendisi olacak		
Düşman kenti bombalandı ama giremedi.		
Bana beş soru bıraktılar.		
Sizi önemseyen ve inanan insanlar var.		
Arkadaşlarını aradı, sonra buluştu.		

BÜYÜK ÜNLÜ UYUMU

Aşağıdaki kelimelerden hangileri büyük ünlü uymaz? Kutu içine alınız.

hayatımıza	başlık	iddialı	oldu	severiz
değil	yazı	yaklaşık	içme	gibi
takip	rehberi	havalı	hatırlayacaktır	
önce	edenler	mekânlarda	farkındayım	başlıklı
heyecan	başlıkları	yazmıştım	fazla	kahve
kimyon	satılan	katan	kahvecilerde	sevgilerinize
gibi	alabileceğiniz	özel	zamandır	
hediyelerin	olması	edecek	layık	mutlu
edecek	mutlu	ayrıntıdır	hediye	seçimleri
birkaç	almak	bayan	bakıyorum	sevgiliye
gündür	operatörüm	tarafından	konusun	geçmem
geliyor	faturaya	sürekli	telefonu	Seviyor

KÜÇÜK ÜNLÜ UYUMU

Aşağıdaki kelimelerden hangileri küçük ünlü uymaz? Kutu içine alınız.

kamyon	üstelik	dönemde	babalar	ödemiyor
Türkçe	aynısı	Anfi	kimlik	kuralımız
kartı	zaman	üniversitelinin	yumurta	cüzdanında
suçunuz	kampüste	birinci	üzerinde	çıkış
ezik	Anadolu	yazan	tecrübelerim	üniversitesi
karar	cüzdanınızı	üzere	oyalandığımızda	düşüremiyorsanız
vereceğim	özellikle	çalışmadan	bildiğiniz	daraldığında
indirir	geçeriz	final	puan	soranlara
sınıf	geçme	sorularını	cevap	nasıl
internetten	indirim	sınava	sıralı	bütünleme
kafa	düzenli	sınavları	kopya	şekilde
telekomünikasyon	safsata	kural	saçma	sakallıyı

ÜNSÜZ YUMUŞAMASI VE SERTLEŞMESİ

Aşağıdaki kelime havuzundan kelimeleri eklerle birleştirerek ses olaylarını tespit ediniz.

Kelimeler

- yurt
- Kitap
- ilâç
- balık
- renk
- kayak
- Zonguldak

Kelimeler

- hukuk
- dondur-
- bit-
- 1923
- sap-
- yürüt-
- saç

Ekler

- cı
- da
- tan
- ı
- a
- um
- in

YUMUŞAMAYA UĞRAYANLAR

SERTLEŞMEYE UĞRAYANLAR

Aşağıdaki metinde yaşanan yumuşama ve sertleşmeleri tespit ediniz.

Çocukluğumda bir kuşumun olduğunu hatırlıyorum. Bu kuşta beni çeken bir şeyler vardı. Onunla sürekli oynardım. Kafeste kalmayı fazla sevmezdi. O nedenle onu sürekli dışarıya eve salardım. Döner dolaşır omzuma konardı. Bitkinin bütün türlerini yedi. Çok pisboğaz bu diye annem dalga geçmiştir hep.

Yıldız kaymaları çocukluğumuzda ürperdiğimiz olayların başında gelir aslında. Çocukluktaki ürpermeler meşhurdur zaten ve bütün yaşam boyu unutamazsınız onları. O ürpertileri bile özlersiniz bazen. Doya doya uyuduğunuz sıcak yatakları özlersiniz bazen.

TÜREMELER VE DÜŞMELER

Aşağıdaki kelime ve ekleri birleştirerek ses olaylarını tespit ediniz.

Fikir + im

zan + et-

Burun + u

bir + cik

kahve + altı

az + cik

kayıp + ol-

ufak + cik

af + et-

minik + cik

ömür + üm

akıl + im

şükür + et

hapis + ol-

genç + cik

kayıt + et-

pazar + ertesi

sabır + et-

Ünlü Türemesi

Ünsüz
Türemesi

Ünlü Düşmesi

Ünsüz
Düşmesi

ÜNLÜ DARALMASI VE KAYNAŞTIRMA HARFLERİ

Aşağıdaki kelime ve ekleri birleştirerek yeni kelimeyi yazınız.

Ye-	+	yor	=	_____	Temizle	+	yor	=	_____
Anla-	+	yor	=	_____	Hopla-	+	yor	=	_____
Bekle-	+	yor	=	_____	De-	+	yor	=	_____

Aşağıdaki kelime ve ekleri birleştirerek yeni kelimeyi yazınız.

ağla	+	an	=	_____	bir	+	er	=	_____
teselli	+	i	=	_____	anne	+	i	=	_____
iki	+	er	=	_____	iş	+	i	=	_____

ULAMA

Aşağıdaki cümlelerde bulunan ulamaları örnekteki gibi tespit ediniz.

Salim ineği sağmaya dama inmişti.
Anem, Ali ile pazar alışverişine çıktı.
Ulusun, kurt kuş oğul!
Olayı fark eden buraya toplanmıştı.

Bizden evvel buraya gelmişler.
Üç dört arkadaş şehre gitmiş.
Akşam eve gelirken kiraz aldım.
Kafeste kuş olmak yerine dağdaki kurt ol!

SES OLAYLARI

Aşağıdaki kelimelerdeki ses olaylarını işaretleyiniz.

KELİMELELER	ÜNLÜ DÜŞMESİ	ÜNLÜ DARALMASI	SESSİZ BENZEŞMESİ	SESSİZ YUMUŞAMASI
Hüznü				
Kitabı				
Ağaçtan				
Kasetçi				
Ağlıyor				
Simidin				
Sabrınız				
Sınıfça				
Bekliyor				
Bardağı				
Çiçekçi				
Tabağı				
Göğü				
Alışkınım				
Ağacımız				
Dinliyor				
Oğlunuz				
Dolabı				
İçten				
Bekliyoruz				
Dışlıyor				
Yoğurtçu				
Havucu				
Bitki				
Yiyorlar				
Aldığımız				
İnattan				
Otluyoruz				
Ekmeğe				
Aklımız				
Atkı				
Kayıkçı				
Kokluyorum				
Saklıyor				

CEVAP ANAHTARI

SAYFA 5 – KÖK KAVRAMI

Yukarıdan aşağıya: Kalem, göz, odun, öğret-, toplu, eğlen-, öğren-, su, Türk.

SAYFA 6 – FİİL VE İSİM KÖKLERİ

Fiil Kökleri: Askılık, okul, örtü, bilgin, kesici, salgın.

İsim Kökleri: Tabakçı, çiçekçi, kapıcı, sanatçı, başlangıç, sağlıklı, Türkiye, askerlik, izlenim.

SAYFA 7 – YAPIM EKLERİ VE GÖVDE KAVRAMI

Gövdeler: bilgili, ezberlemek, anmak, tuhafılık, soygun, vatandaş.

SAYFA 9 – ÇEKİM EKLERİ

Çekim Ekleri (Parantez İçindekiler): Gel(miş), karala(dı), keskinlik(te), Ali'(nin), kitab(ı), deniz(de), Ankaralı(nın), gid(iyor)(um), millet(ler)den, yap(ar)(ım), savur(du), yetmiş(i)(nde), bebek(in), bitir(di)(m), yağ(mış).

SAYFA 10 – HAL EKLERİ

Eşleştirme: Okulda: Bulunma | evden: ayrılma | Kalemi: belirtme | İşe : yönelme.

Boşluk Doldurma: Kalemde uç var | Kalemde uç tak | Senden hiçbir şey istemiyorum. | Kalemde ucu çıkardım. | Kalem bana uzat | Çayı sıcak severim.

Kutuya Yazma: **Belirtme:** kardeşimi | **Bulunma:** ayrıldığımda, yaşımda, sanayide, kardeşimdeki | **Ayrılma:** evden, benden, **Yönelme:** ustaya, babama.

SAYFA 11 – İYELİK EKLERİ

Ek Bulma: -(ı)m, -(i)niz, -leri, -(ı)n, -(s)ı, -(i)miz.

Kelime Bulma: teknolojimiz, evlerimiz, hayatı, telefonlarımız, bilgisayarlarımız, ellerimiz, telefonlarımız.

SAYFA 12 – ÇEKİM EKLERİ VE FARKLARI

Yukarıda aşağıya: Çokluk, hal, hal, hal, hal, çokluk, eşitlik, hal, hal, iyelik, ilgi, iyelik, eşitlik, eşitlik.

Yukarıda aşağıya: H, İ, H, H, İ.

SAYFA 8 – YAPIM EKLERİ

FİİL GÖVDESİ HAVUZU	İSİM GÖVDESİ HAVUZU
Gölmüşe	Bulmaca
Anlaş	Sualu
Sectir	Boşluk
Yarış	Renkli
Bildir	Belirtme

SAYFA 13 – YAPIM VE ÇEKİM EKLERİ

SÖZCÜKLER	İSİM KÖKÜ	FİİL KÖKÜ	YAPIM EKI	ÇEKİM EKI
Bilimin		bil-	-im	-in
Kilimler	kilim			-ler
Gözlükte	göz		-lük	-te
Sivashlar	Sivas		-lı	-lar
Uçakta		uç-	-ak	-ta
Yaşım	yaş		-it	-ım
Düşüncesi		düşün-	-ce	-si
Yurttaş	yurt		-taş	
Tutsaklar		tut-	-sak	-lar
Kitabım	kitap			-ım
Kaçaklar		kaç-	-ak	-lar
Doğuda		doğ-	-u	-da
Karasal	kara		-sal	
Sormalı		sor-		-malı
Bölüştü		böl-	-üş	-tü
Birinciler	bir		-inci	-ler
Türkçemiz	Türk		-çe	-miz
Okunuyor		oku-	-un	-uyor
Maçta	maç			-ta
Unutkan		unut-	-kan	
İkizler	iki		-iz	-ler
Buluş		bul-	-uş	
Koşuuyor		kaş-	-u	-uyor
Sonsuza	son		-suz	-a
Görüşecek		gör-	-üş	-ecek
Delirmiş	deli		-ir	-miş
Gerilmiş		ger-	-il	-miş
Sabahleyin	sabah		-leyin	
Fışkırdı	fış		-kır	-dı
Hiçkürmiş	hiç		-kır	-miş

SAYFA 14 – İSİMLER VE TÜRLERİ

Üzerini Çizme: geldim, zıplamış, sapladı, yapmalı, bil, yattı, otursan, okudu, öğrendi, sev, düşündüm, doldurttu, yak, ört.

SAYFA 15 – İSİMLERİN YAPISI

KELİMELER	VERİLİŞİNE GÖRE		SAYISINA GÖRE			OLUŞUMUNA GÖRE	
	ÖZEL	CİNS	TEKİL	ÇOĞUL	TOPLULUK	SOMUT	SOYUT
ağaç		x	x			x	
ordu		x			x	x	
Ali	x		x			x	
toplar		x		x		x	
komisyon		x	x			x	
Japonya	x		x			x	
halk		x			x	x	
sevgiler		x		x			x
takım		x			x	x	
sevgi		x	x				x
bulutlar		x		x		x	
kurul		x			x	x	
bulut		x	x			x	
Ankara	x		x			x	
sürü		x			x	x	
ağaçlar		x		x		x	
akıl		x	x				x
korku		x	x				x
mutluluk		x	x				x
melek		x	x				x
Türkçe	x		x			x	
heyecan		x	x				x

SAYFA 16 – İSİMLERİN YAPISI

Basit: İnsan, kelebek, gölge, yaprak, el, Ankara.

Türemiş: Çakmak, danışma, kaymak, yemek, rehberlik, şakırtı, başlatma, gömleklik, düşünce.

Geri kalan kelimeler bileşiktir.

SAYFA 17 – İSİM TAMLAMALARI

Eşleştirme: Ali-Belirtili | Ayşe-Zincirleme | Gözlerinin-Belirtili | Kırmızı-Belirtili | Kitap-Belirtisiz | Masa-Belirtisiz.

SAYFA 18 – SIFATLAR

Kutu içine alma: iki kilo | bin | yarım bardak | hangi | yarım | o | birkaç | kaç.

SAYFA 19 – SIFATLAR

Kutu içine alma: bu hafta sonu | bir bahane | küçük parça | bu harita | en iyi coğrafya profesörü | bu harita | on dakika | bir insan. ||| Bir gün | bir karga.

SAYFA 20 – SIFAT TÜRLERİ

Yukarıdan aşağıya: Niteleme, işaret, niteleme, sayı, niteleme, sayı, niteleme, işaret, belgisiz, işaret, işaret, soru, soru, soru, belgisiz, belgisiz, soru, belgisiz, soru, işaret.

SAYFA 21 – SIFATLARDA KÜÇÜLTME VE PEKİŞTİRME

Kutu içine alma: küçücük, bembeyaz, iyice.

SAYFA 22 – İSİM TAMLAMALARI VE SIFAT TAMLAMALARI

Babamın <u>kırmızı</u> gözlüğü	Belirtili İsim Tamlaması
<u>Sarı</u> arabanın <u>kırık</u> kolunun düğmesi	Zincirleme İsim Tamlaması
<u>Eski</u> not defteri	Belirtisiz İsim Tamlaması
<u>Kocaman</u> adamın <u>küçük</u> çocuğu	Belirtili İsim Tamlaması
Fırının <u>zavıf</u> çalışanının maaşı	Zincirleme İsim Tamlaması
Masa lambasının <u>titrek</u> ışığı	Zincirleme İsim Tamlaması
<u>Mavi</u> şişe kapağı	Belirtisiz İsim Tamlaması
Elma ağacının <u>kalı</u> n gövdesi	Zincirleme İsim Tamlaması

Sol Sütün

İsim tamlaması
İsim tamlaması
İsim tamlaması
Sıfat tamlaması

Sağ Sütün

Sıfat tamlaması
İsim tamlaması
Sıfat tamlaması
İsim tamlaması

SAYFA 23 – ZAMİRLER

	Ali, öteki ev
	Bu çocuk d
	Gömlükleri
	Bu soruyu t
	Kırmızı eteğ
	Ötekini alsa
	Bazı evlerin
	Senin yerine
	Biz buraya

Çocukken, seslerin hep o minicik kutunun içine doluştuğunu sanırdım. Düğmesi çevrilinece o, evimizi hoş nağmelerle doldururdu.

Bunu bana geçen sene babam almıştı. İlk görününde o kadar şaşırmıştım ki, o kutunun neresinden geliyor bu sesler diye oldukça uzun süre bakmıştım. Daha sonra ona çok alışmıştım. Kim alışmaz ki, bu kadar evi neşelendirebilen bir kutuya. Şimdi arıyorum onu ama bulamıyorum.



SAYFA 24 – ZAMİR TÜRLERİ

Kutu içine alma: herkes, biri, çoğu, herkes, kimi, tümü.

Sol Sütün: K, İ, İ **Sağ Sütün:** İ, K, İ

Dönüştürme: Bu işi ona danışalım. | O, bu soruyu çözecek. | Evi oradan alacaktı. | Kitap dün akşam orada kalmıştı. | Öğretmen bana onu, dedi.

SAYFA 25 – ZAMİR TÜRLERİ

Yukarıdan aşağıya: herkes: belgisiz | bize: kişi | bura: işaret | herkes: belgisiz | biz, o, bizi: kişi | bizim, sizin: kişi | orası: kişi, bizim: kişi | sen: kişi | senin: kişi | bunu: işaret | onlar: kişi | bu, sen: kişi | kaç: soru | biri: belgisiz, biz: kişi | nereye: soru | ben, kendim: kişi | hanginiz: soru | bunlar: işaret | siz, ben: kişi | şu: işaret | kimi: belgisiz | beni: kişi | başkaları: belgisiz | ben: kişi | birkaçımız: belgisiz | kendin: kişi | oraya: işaret.

SAYFA 26. – İSİMLER, SIFATLAR, ZAMİRLER

Yukarıdan aşağıya: Kim: Zamir | Onun: Zamir | Güzel: Sıfat | Güzeldi: İsim | Sen: Zamir | Benim: Zamir | Şunu: Zamir | Burada: Zamir | Seninki: Zamir | Dışarıdaki: Sıfat | Sen: Zamir | Benimki: Zamir | Doktordu: İsim | Güzel: Sıfat | Onları: Zamir | Bu: Sıfat | Şu: Sıfat | O: Sıfat | O: Sıfat | Bu: Sıfat | O: Zamir | Evdeki: Sıfat | Çok: İsim.

SAYFA 27. – SIFAT YAPAN “-Kİ”, İLGİ ZAMİRİ OLAN “-Kİ” VE BAĞLAÇ OLAN “Kİ”

Yukarıdan aşağıya: S, B, S, B, B, Z, S, S, B.

SAYFA 28. – EDATLAR VE ANLAMLARI

Sol-Sağ: için: amaç | karşı: doğru | için: amaç | kadar: miktar | ile: birliktelik.

SAYFA 29 – EDATLAR VE ANLAMLARI

Sol-Sağ: eyvah: panik | üf: beğenme | yazık: acıma | aferin: onaylama | ah: üzüntü.

SAYFA 30 – EDATLAR VE BAĞLAÇLAR

Sol Sütun: ile (E), ve (B), için (E), ile (B), yoksa (E), gibi (E), ancak (B), ise (E), de (B).

Sağ Sütun: kadar (E), ama (B), hem... hem... (B), çünkü (E), kadar (E), için (E), kadar (E), ise (E), hem... hem... (B).

SAYFA 31 – KARIŞTIRILAN EDAT VE BAĞLAÇLAR

İle (Yukarıdan aşağıya): edat, bağlaç, edat, edat, bağlaç, edat, edat, bağlaç

Renkli Kelime (Yukarıdan aşağıya): bağlaç, edat, edat, edat, bağlaç, edat, edat, isim, edat, edat, edat, edat.

SAYFA 32 –EDAT, BAĞLAÇ,ÜNLEM

Dağ gibi adam yok oldu gitti.	X			
Evde onu gördüm oysa bu saatte okulda olmalıydı.				
Ah bunu önceden bilseydim!				X
Gelirim ancak oturam.			X	
Meyveler güzel, yalnız biraz renksiz.			X	
Evde olsun kahvede olsun kimseyle konuşmaz				
Bu işi ancak sen yapabilirsin.	X			
Borcunu ödemedi yalnız güzel konuştu.			X	
Elveda sana, ey sonbahar!				X
Ha ben ha sen, hiç fark etmez.				
Gidelim ancak ve ancak erken dönelim				
Ne vardı diyorum ah bir dönseydin son anda.				X
Evvah, ne yer, ne yâr kaldı!				X
Sen de benin kadar çalışsan.				X
Hey, bana baksana!				X
Geçinemiyorum diye yakınıyor halbuki 2 milyar alıyor.				
Sabaha karşı eve gelmişlerdi.				X
Hah vapur gözüktü!				X
Ee! Artık diyecek bir şey yok.				X
Arkadaşları ile konuşmuyordu.	X			
Almak isterim ancak param kalmadı.			X	
Zavallı, çok acı çekiyor!				X
Öfi! Bu ne biçim çorba,				X
Hem gülüyor hem de ağlıyordu.				
Kitapları ve defterleri çantasına koydu.			X	
Buraya ancak sen girebilirsin.	X			
Defter ile kalemi çantaya koydum.			X	

SAYFA 33 – FİİL TÜRLERİ

İş Fiilleri: kırmak, atmak, dikmek, içmek, ezmek, delmek, yolmak, dizmek, satmak.

Durum Fiilleri: yürümek, ağlamak, gitmek, acıkmak, oturmak, çıkmak.

Kalanlar ise oluş fiilidir.

SAYFA 34 – FİİL TÜRLERİ

İş Fiilleri: sağlar, önler, sağlayabilirsiniz, tazeleyebiliriz, getirir.

Durum Fiilleri: Bulunur, eklenir, değişmez, ayırt edilmek, olabilirler, getirilmek, gelişmiştir, gerekir,

Oluş Fiilleri: Olgunlaştırır.

SAYFA 35 – FİİL ÇEKİMİ VE HABER KİPLERİ

Yukarıdan Aşağı: G, F, E, C, D, C, C, C, C, G, F, D, F.

SAYFA 36 – FİİL ÇEKİMİ VE HABER KİPLERİ

Yukarıdan Aşağı: gelmiyorum, sevmez, kesmeyeceksiniz, silmeyiz, öptüm, veriyor, tararsın, vurduracaksın.

Duyulanlar: 1, 2, 3, 6, 7. **Görülenler:** 4, 5, 8, 9, 10.

SAYFA 37 – FİİL ÇEKİMİ VE DİLEK KİPLERİ

Yukarıdan Aşağı: A, B, C, C, D, B, A, D, D, C, A, D.

Yukarıdan Aşağı: dalmasam, yüzmeye, yıkmayın mı, toplamamalıyız, getirsem, saldırısa, dur, kestirmelisin.

SAYFA 38 – FİİL ÇEKİMİ: DİLEK VE HABER KİPLERİ

Yukarıdan Aşağı: B, A, H, A, B, E, H, E, D, I, A, H, I, A, E, H, D, G, D, G, F, G, C, D, F.

Testin cevabı C'dir.

SAYFA 39 – FİİL ÇEKİMİ: DİLEK VE HABER KİPLERİ

Basit: gel-, başar-, vur-, gel-, yaz-, oku-, sev-, savaş-, barış-

Bileşik: yapabil-, süregel-, nutku tutul-, hapsol-, affet-, yemin et-, namaz kıl-, yapiver-, farklı ol-göze gir-, öleyaz-

SAYFA 40 – BİRLEŞİK YAPILI FİİLLER

Kurallı: geliver-, yapamam, bakakal-, öleyaz-, süregel-, yapmayiver.

Deyimler: etekleri zil çal-, tepesi at-

SAYFA 41 – BİRLEŞİK FİİLLER

Kurallı: biliver-, kalabil-, düşeyaz-,

Yardımcı Fiille: Hapsol-, buyur et-, yardımcı ol-, emir buyur-, emret-

Deyimler: kulak kesil-, ayak bas-, gözü kal-, göz kulak ol-

SAYFA 42, 43 – FİİLDE ANLAM KAYMASI

CÜMLE	B	A	CÜMLE	B	A
... beni kundağa sarıp dışarı fırlıyor.			Bu dilekçeyi sonra yazarsınız.		
Fatih, İstanbul'u fetheder.			... yaşındayken babasını kaybediyor.		
... için çok uğraşır; ama bulamaz.			Şöyle buyurun efendim!		
Bunu alır, anneme verirsin.			O her gün aynı saatte yola çıkıyor.		
Dediklerimi hemen yapacaksın.			Gelsen de şu işleri birlikte yapsak.		
... Selçuklulardan kalma bir eser olacak.			Yarın Ankara'ya gidiyorum.		

SAYFA 44 – EK FİİL

Yukarıdan aşağıya: Onun sevgilisiymiş. O iyi bir insansa bu işi yapar. Onun kaybettiği telefondur. Çok vefalı bir akrabaydı. İyi arabaysa zorlanmadan bu rampayı çıkar. En ihtiyaç duyduğum şey kağıttır.

Alttaki Cevap: Ekeylem ad soylu sözcüklere gelerek onları yüklem yapar.

SAYFA 46 – EK FİİL

Soldan-Sağa: çıkardı, çıkarsaydı, okurdu, bağlamalıydı, fırlasaymış, çizdireydi.

SAYFA 47 – EK FİİL

Yukarıdan aşağıya: mavi: isim | uyumuyorum: yoktur | değil: isim | gelecektir: birleşik | unutmuştu: birleşik | geliyorum: yoktur | değil: isim | açıklanacakmış: birleşik | yolcuyum: isim | neşelisin: isim | huzursuzdun: isim | yoktu: isim | tatlıysa: isim | darmış: isim | çıkılmaz: yok | halıdır: isim | olur: yoktur | değil: isim | aramış: yoktur | varmış: yoktur | azdır: isim | anlayabilmiş: yoktur | satar: yoktur | güvenmiş: yoktur | anarmış: birleşik | penceresidir: isim | güvendir: isim | güvenir: yoktur | güven: yoktur.

SAYFA 48 – EK FİİLİN CÜMLEYE KATTIĞI ANLAMLAR

Yukarıdan aşağıya: Gerçekleşmemiş niyet, Terk edilmiş alışkanlık | Küçümseme | Başkasından duyma | Kesinlik | Başkasından duyma | İhtimal | Küçümseme | Gerçekleşmemiş niyet | Terk edilmiş alışkanlık | Terk edilmiş alışkanlık | Küçümseme | Gerçekleşmemiş niyet.

SAYFA 49 – Zarf Türleri

küçük: durum | hiç: zaman, böyle: durum | bugün: zaman, yarın: zaman | neden: soru | pırıl pırıl: durum | dün akşam: zaman, fazla: miktar | ne zaman: soru | çok: miktar.

SAYFA 51 – ZARF TÜRLERİ

CÜMLELER	DURUM	MIKTAR	ZAMAN	YER-YÖN	SORU
Nasıl bu kadar güzel konuşuyor?	✓				✓
Seven bu gönül seni asla terk etmeyecek.					
Tüm bu acılara onu sevdiği için katlanıyor			✓		
Ne gülüp duruyorsun iki saattir?	✓				
Soğuk insanlara ben de soğuk davranırım.	✓				
Pastadan biraz alabilir miyim?		✓		✓	
Tavaşan içeri girdi.	✓				
O, hızlı koşardı.	✓				
Neden söz vermesine rağmen gelmiyor?	✓				✓
Öfkeyle kalkan, zararla oturur.	✓				
O, bu derse pek çalışmadı.		✓			
En güzel yıllarını onun için harcadım.			✓		
Yarın babam Ankara'dan dönecek.			✓		
Ne kadar hızlı yuzyüyor?					
O adam daha evlenmemiş.					
Bu günler zor geçecek.	✓				
Çok hızlı koşuyor.	✓				
Onu daha önce hiç böyle görmemiştım.					
Daha iyi bir insanı ben görmedim.					
Yolun bitmesine ne kadar kaldı?					✓
Gittiği yerden ne zaman dönecek?					✓
Soruları çözerken daha dikkatli olmalısın.	✓				
Az beri gelirken arkadaşında oturur.					
Çok tatlı gülümsüyor.	✓				
Ahmet aşağı indi.				✓	
Neden saçların beyazlamış arkadaş?					✓
Biz her gece uğultularını dinlerdik rüzgarların.			✓		
Bu akşam rüyamda Leyla'yı gördüm.			✓		

SAYFA 52 – ZARFLAR, SIFATLAR, ZAMİRLER VE İSİMLER

CÜMLELER	ZAMİRLER	SIFAT	ZARF	İSİM
Koşa koşa çıktı.			✓	
Onu bir daha görebilecek miyim acaba?	✓			
Önceden almıştım.			✓	
Arabası oldukça hızlıydı.				✓
Hızlı adamları severim.		✓		
Yolda bayağı hızlı gidiyordu.			✓	
Güzel güzel dışarıda oynuyorlar.			✓	
Güzel bir konuşma yaptı.		✓		
Geri gelir misin?				
Seni yarın odasında bekliyor.	✓			
Dedemin yazlık evinde tatil yaptık.		✓		
Hiçbiri bizi görmedi mi yani?	✓			
Ali'ye sazlı sözlü düğün yaptık.		✓		
Aşağı ininiz.			✓	
Yarın nereye gidiyoruz?				
Öğretmenim şu çocuk sizi arıyordu.		✓		
Günlerdir kiralık ev arayıp duruyoruz.		✓		
Yarın kaç kişi gelecekmiş?		✓		
Demin buradaydı.				
Bazıları Ali'yi çekemiyor.	✓			
Yarın annem, sen ve ben gidiyoruz.	✓			
Kubilay Hoca dersi iyi anlatır.			✓	
Yıllardır sıcak yuva özlemi çekiyordu.		✓		✓
Müdür seni görmek istiyormuş.	✓			
Bu kasabaya yerleşeli üç yıl oluyordu.		✓		
O, çok iyi bir doktordu.				✓
O kız çok güzeldi.				✓
Basketçiler uzun boylu insanlardır.				✓

SAYFA 53 – FİİLİMSİLER

DOĞRU YANLIŞ: Y-D-Y

YUKARIDAN AŞAĞIYA: tanışma: isim | yaşadığımız: sıfat | sararmış: sıfat | yaralanan: sıfat | görmeden: zarf | temizlemenizi: isim | kesilirken: zarf | tutmak: isim | yürüyüşünde: isim | konuşarak: zarf | gelince: zarf.

SAYFA 54 – İSİM FİİLLER

kırma: olumsuzluk | ekmeyi: fiil | vermeyi: olumsuzluk | kıзма: fiil

YUKARIDAN AŞAĞIYA: fiilimsi, fiilimsi, fiilimsi, isim, fiilimsi, isim, isim, isim, fiilimsi.

SAYFA 55 – SIFAT FİİLLER

dönülmez: sıfat-fiil | tutmaz: zaman | yırtılmış: zaman | sararmış: sıfat-fiil | gelecek: sıfat-fiil | gelecek: zaman.

SIFAT FİİLLER: yaralanan, inanılır, kırılmış, sevilesi, gelen, giden, kırılmalı, aramadık, sararmış, görülmez, aşılmaz, koşar.

SAYFA 56 – SIFAT FİLLER

Örnek	Fili	Anlam
unutma.	<i>Yatarken</i>	<i>Zaman</i>
ez olsun gülmedi.	<i>geleli</i>	<i>Zaman</i>
	<i>kuralı</i>	<i>Zaman</i>
li gizli.	<i>görünmeden</i>	<i>durum</i>
ına katılmak istiyorum.	<i>kapanmadan</i>	<i>Zaman</i>
ie yapacağını bilemedi.	<i>kırılınca</i>	<i>Zaman</i>
kalmamıştı.	<i>gidince</i>	<i>Zaman</i>
leri doldu.	<i>duyunca</i>	<i>Zaman</i>
	<i>görsünce</i>	<i>Zaman</i>
ata bağlamak istiyordu.	<i>unutup</i>	<i>durum</i>
ağını söyledi annesine.	<i>biriktinip</i>	<i>durum</i>
ı seksen almayı başardı.	<i>galizarak</i>	<i>durum</i>
ını anlamıştı.	<i>gırpındıkça</i>	<i>durum</i>
	<i>koparı koparı</i>	<i>durum</i>
ına dönmüş.	<i>aklaya aklaya</i>	<i>durum</i>
	<i>gelir gelmez</i>	<i>Zaman</i>
	<i>yatar yatar</i>	<i>Zaman</i>
ediğini yapıyordu.	<i>ölürcesine</i>	<i>durum</i>
lukça da isteklidir.	<i>olup-oldukça</i>	<i>durum</i>
ama.	<i>görmeden</i>	<i>Zaman</i>
ı giderdik.	<i>güle güle</i>	<i>durum</i>

SAYFA 57 – FİİLİMSİLER

İsim-Fil	Sifat Fil	Zarf Fil
		<i>Ağırlık</i>
		<i>gagıarak</i>
		<i>gıtır gıtır</i>
		<i>konuşa konuşa</i>
		<i>kesilirken</i>
		<i>konuşarak</i>
		<i>sevilesi</i>
		<i>görsünce</i>
		<i>azılma</i>
		<i>koşar</i>
		<i>gider</i>
		<i>tanıdık</i>
		<i>bilindik</i>
		<i>gelecek</i>
		<i>varılmış</i>
		<i>sevilesi</i>
<i>başlayışı</i>		
<i>uygunu</i>		
<i>gelikle</i>		
<i>oturup</i>		
<i>gölge</i>		
		<i>galince</i>

SAYFA 58 – CÜMLENİN ÖGELERİ

YUKARIDAN AŞAĞIYA: O | akşama kadar | onu | dün gece | Ankara'da | bana hastaneyi | ona hastanede | geceye doğru Ankara'ya | akşama kadar yavaş yavaş | kopardım | Onu hastanede | Geceye doğru.

Dolaylı Tümleş

Yarın nereye
gidiyorsun?

Yüklem

Bizi şikayet
eden kimdi?

Nesne

Pazardan neler
alınacaktı?

Zarf Tümlacı

Toplantı ne
zaman
başlayacak?

SAYFA 59 – ÖZNE VE YÜKLEM

Dün "Beyaz Melek" filminin galasına **katıldım.**

Komşunun kedilerine süt **verdi.**

Daha önce tiyatroya hiç **gitmemişler.**

Mahkemede haklarımızı çok iyi **savunmuşsunuz.**

Doğum günümde çok güzel bir hediye **getirmişsin**

Bu yaz tatile birlikte **gitmeliyiz.**

Bağ evleri için ihtiyaç duyulan eşyalar: Sözde
Özne

Kadınlar: Açık Özne

Öğle Yemekleri: Sözde Özne

Ederlerdi: Gizli Özne

Yüklem Türü

Fiil, Fiil, İsim, İsim

SAYFA 60 – CÜMLEYİ ÖGELERİNE AYIRMA

Yaşlı nine, çocuktan kendisini karşı tarafa geçirmesini istedi.
Özne D.T B'li N Yüklem

Akşam oldu mu televizyon seyretmeye bayılırım.
D.T D.T Y

Yolun kenarında trafik polisini görünce adam tutuştu.
D.T Z.T Ö Y

Annem bize yarınki piknik için peynirli börek yaptı.
Ö D.T Z.T N Y

O işini sağlam yapan bir doktordu.
Ö Y

SAYFA 61 – CÜMLEYİ ÖGELERİNE AYIRMA

Kadın sert bir tonla: "Buraya gelin!" dedi.
Özne Zarf T Nesne Yüklem

Yolcu otobüsleri belediyemizce hizmete açıldı.
Özne Zarf T Dolaylı Yüklem

Dönülmez akşamın ufkundayız, vakit çok geç.
Yüklem Z.T Y

Sana bakmak suya bakmaktır.
Özne D.T Yüklem

Toplantıya saat 12'de girildi.
Z.T Yüklem

SAYFA 64 – CÜMLEDE VURGU

CÜMLELER	VURGULANAN ÖGE
Bu şirin sahil kasabası, güzelliğini <u>hâlâ</u> koruyor.	Zarf Tümleci
Bu elbiseyi bin bir emekle <u>kardeşime</u> hazırladı.	Dolaylı T.
Dün Burcu sizi <u>mi</u> buraya çağırdı?	Nesne
Suya düştükten <u>sonra</u> çalışmadı.	Zarf T.
Her sabah pencereden odama süzülerek <u>beni</u> uyandırıyordu.	Nesne
Atatürk, İngiliz filosu kaptanlarından biriyle <u>karsılaştı</u> .	Özne
Değirmen taşı döndükçe buğdayları <u>un</u> haline getiriyor.	Dolaylı T.
Nihayet <u>evlerimize</u> dönmüştük.	Dolaylı T.
Konuyu dikkatlice <u>dinlersen</u> başarılı olursun.	Zarf T.
Eğlenmek tüm <u>dertlerimi</u> unutturdu.	B'li Nesne
Bu konunun kavranması <u>diğerlerinden</u> kolaydır.	Yüklem
Yaşlılar, şefkate <u>muhtaçtır</u> .	Yüklem
Sen, Burak'ı okulda <u>ne zaman</u> gördün?	Zarf T.
İşin erken <u>biterse</u> yanıma uğra.	Zarf T.
<u>Kim</u> , dün Burak'ı okulda görmüş?	Özne
<u>Binanın</u> depreme dayanıklı olduğunu söyledi.	Nesne
İstanbul'u fetheden <u>Fatih'tir</u> .	Yüklem
Dün <u>mü</u> Burcu sizi buraya çağırdı?	Zarf Tümleci

SAYFA 63 – FİLDE ÇATI: ETKEN VE EDİLGEN FİLLER

Soldan Sağa: Edilgen, Etken, Etken, Edilgen, Edilgen, Edilgen, Etken, Edilgen, Etken, Etken, Edilgen, Etken.

Özne Olmayanlar: ... özellikle duruldu., ...gidildi.

SAYFA 64 – ETKEN, EDİLGEN, DÖNÜŞLÜ, İŞTEŞ FİİLLER

Yukarıdan aşağıya: Dönüşlü, işteş, dönüşlü, etken, etken, edilgen.

SAYFA 65 – FİİLDE ÇATI: GEÇİŞLİ VE GEÇİŞSİZ FİİLLER

Soldan Sağa: geçişli, geçişli, geçişsiz, geçişsiz, geçişsiz, geçişsiz, geçişli, geçişli, geçişli, geçişsiz, geçişsiz, geçişsiz.

Kutuya Alma: Geçişli: kırmak, dizmek, ezmek, yolmak, dikmek, atmak, delmek.

SAYFA 66 – GEÇİŞLİ, GEÇİŞSİZ OLDURGAN VE ETTİRGEN FİİLLER

Yukarıdan aşağıya: Geçişsiz, oldurgan, oldurgan, ettirgen, ettirgen, geçişli, oldurgan, geçişsiz, geçişli, geçişsiz, geçişli.

SAYFA 67 – FİİLDE ÇATI: ÖZNESİNE VE NESNESİNE GÖRE FİİLLER

Gezdirdi: Etken, oldurgan | Dizildi: Edilgen, geçişsiz | Uyuttu: Etken, oldurgan | Taşıttı: Etken, Ettirgen | Tartışmış: Etken, işteş | Geçti: Etken, geçişsiz | Atıldı: Edilgen, geçişsiz | Verildi: Edilgen, geçişsiz | Üzüldü: Dönüşlü, geçişsiz | Hazırlandı: Dönüşlü, geçişsiz | Üşüşmü: Etken, işteş.

SAYFA 68 –FİİLDE ÇATI: ÖZNESİNE VE NESNESİNE GÖRE FİİLLER

CÜMLELER	ÖZNESİNE GÖRE	NESNESİNE GÖRE
Sınıf bayraklarla süsledi.	Edilgen	Geçişsiz
Çöpler yine sokağa, dere kenarlarına saçılmış.	Edilgen	Geçişsiz
Görevli memur, zanlının üzerine atıldı.	Dönüşlü	Geçişsiz
Arabayı çıkışta durdurduk.	Etken	Oldurgan
Zor durumda kalınca arabasını sattı.	Etken	Geçişli
Bugün bütün sınıflar temizlendi.	Edilgen	Geçişsiz
Adam dumandan övünüyor.	Dönüşlü	Geçişsiz
Pazardan iki kilo muz aldım.	Etken	Ettirgen
Verdiğim kitabı henüz okumamış.	Etken	Geçişli
Bu akşam da görüşeceğiz.	İşteş	Geçişsiz
Geceleri karanlıktan çok korkuyorum.	Etken	Geçişsiz
İki arkadaş samimi bir şekilde selamlaştılar.	İşteş	Geçişsiz
Fıkırayı duyanlar güldüler.	İşteş	Geçişsiz
Annesi yemeğin en güzel kısmını ona ayırdı.	Etken	Geçişli
Onlar, diğer daireye taşındılar.	Dönüşlü	Geçişsiz
Kitabe oğluma okuttum.	Etken	Ettirgen
Küis kardeşler kucaklaştılar.	İşteş	Geçişsiz
İşe gitmeden önce mutlaka yıkanır.	Dönüşlü	Geçişsiz
Yurt dışından telefon getirdi.	Etken	Oldurgan
Resmini ressamı çizdirdim.	Etken	Ettirgen

SAYFA 69 – YÜKLEMİNE VE ÖGE DİZİLİŞİNE GÖRE CÜMLELER

Soldan Sağa: İsim, fiil, isim, fiil, isim, fiil, fiil, isim.

Soldan Sağa: Kurallı, devrik, devrik, eksiltili, eksiltili, kurallı, kurallı, devrik.

SAYFA 70 – YAPISINA GÖRE CÜMLELER

Basit: (Tek yargı olacak) Kitabı severim. Her gün evde kitap okurum. Kütüphanede kitap okurum.

SAYFA 77- ANLATIM BOZUKLUKLARINI DÜZELTME

ANLATIM BOZUKLUKLARINI DÜZELTME

Aşağıdaki cümlelerde anlatım bozukluklarını düzelterek nedenini yazınız.

Cümle	Düzeltilme Alanı	Nedeni
Bu sıralar çok sağlam yapılmışlar.	Bu sıralar çok sağlam yapılmış.	Özne-yüklem uyg.
Kadının içeri girmesiyle çıkması bir oldu.	Kadının içeri girmesiyle dışarı ...	Öge eksikliği
Yeni yetişen sanatçılara yardım eder, ilgilenirdi.	... onlarla ilgilenirdi.	Öge eksikliği
Gülüşmeler çok uzun sürdüler.	Gülüşmeler çok uzun sürdü.	Özne-yüklem uyg.
Sana telefon açmış, merak ediyormuş.	... seni merak ediyormuş.	Öge eksikliği
Doğa ve toplumsal olayları inceledik.	Doğa olaylarını ...	tamlanan eksikliği
Seni görünce gözlerim dolar.	O, seni görünce ...	Anlam belirsizliği
Yaşlı adamı yere düşürdü.	Yaşlı, adamı ...	Anlam belirsizliği
Bana ne söyleyeceğini biliyorum.	Senin bana ne ...	Anlam belirsizliği
Kahvaltıda peynir, ekmek ve çay içtik.	Kahvaltıda peynir, eklemek, yedik ...	Öge eksikliği
Geleceğini ben biliyordum.	Onun geleceğini ...	Anlam belirsizliği
Hırsız çocuğu kovaladı.	Hırsız, çocuğu ...	Anlam belirsizliği
Kimin dürüst, kimin dürüst olmadığını biliyor.	Kimin dürüst olduğunu ...	Öge eksikliği
Kesinlikle söyleyebilirim ki tedavi hastayı ayağa kaldırabilir.	... söyleyebilirim ki ... kaldırabilir.	Gelişen ifadeler
Bu işi onun yapabileceğinden şüphe etmiyorum.	... yapabileceğinden şüphelenmiyorum.	Gereksiz yard. eylem
Bu yol yaya yürümekle bitecek gibi değil.	Bu yol yürümekle ...	Gereksiz sözcük kull.
Mehmet Efendi on beş yıldır bakkalcılık yapıyor.	... on beş yıldır bakkaldır.	Yanlış sözcük kullan.
Ona yardım et elinden geleni ardına koyma.	Ona yardım et elinden geleni yap.	Deyim yanlışlığı
Alma garibin ahını çıkar aheste aheste.	Alma mazlumun ahını ...	Yanlış sözcük kull.
Bu binalar gerçekten çok yaklaşık yapılmış.	... yakın yapılmış.	Yanlış sözcük kull.

SAYFA 78- ANLATIM BOZUKLUKLARINI DÜZELTME

Cümle	Düzeltilme Alanı	Nedeni
Kulağıma eğilerek alçak sesle bir şeyler fısıldadı.	Kulağıma eğilerek bir şeyler fısıldadı.	Gereksiz sözcük
Her şeyi pahalılandırmışsınız.	... pahalılaştırmışsınız.	Yanlış ek kul.
Senin düşüncelerin hiçbir zaman bana etki etmez.	... beni etkilemez.	Gereksiz yard. eylem
Değil şehir içinde gezmek, dünya turuna bile çıkılmaz.	Değil dünya turuna çıkmak, şehir içinde...	Mantık hatası
Yarışmada birinci olduğuna sevindim.	... birinci olmana sevindim.	Ek yanlışlığı
Boşuna umut etme oraya gelmeyeceğim.	Boşuna umutlanma ...	Yardımcı eylem yan.
Suçlamaların yersiz ve doğru olmadığını söyle.	... yersiz olduğunu ve ...	Öge eksikliği
Annem yemek pişiriyor biz de ona yardım ediyorduk.	... pişiriyordu ...	Ek eksikliği
O bırak domates doğramayı yemek bile yapamaz.	O bırak yemek yapmayı domates...	Mantık hatası
Aldığı şeyler hem pahalı hem de kaliteli değilmiş.	... hem pahalıymış hem de...	Ek fiil eksikliği
Eski Adana millet vekillerinden biri daha ölmüş.	Adana eski milletvekillerinden...	Sözcüğün yanlış yerde k.
Geçmişteki hatıralardan bir şikayetimin yok	Hatıralardan bir şikayetimin yok	Gereksiz sözcük
Tartışmalar sabaha kadar devam ettiler.	... devam etti.	Özne-yüklem uyus.
İki kişi bankayı soymuşlar.	iki	
Yazıya özendiği, dikkatle yazdığı belliydi.	... yazıyı dikkatle yazdığı belliydi.	Öge eksikliği
Birçok seneler geçti.	Birçok seneler geçti.	Gereksiz sözcük
Derse on öğrenci girmediler.	Derse on öğrenci girmedi.	Özne-yüklem uyg.
Bir daha seni görmek ve karşılaşmak istemiyor.	... ve seninle karşılaşmak...	Öge eksikliği
Çukurova'nın toprağı insanı diriltir, umut verir.	... insana umut verir.	Öge eksikliği
Bu duygular geçici ve insanı yanıltıcı olduğu bilinmelidir.	Bu duyguların geçici ve...	Ek eksikliği
Birçok festivaller düzenlendi bu yaz.	Birçok festivaller düzenlendi...	Gereksiz sözcük
Bütün sorunlar halledilip öyle gidecekti.	Bütün sorunları halledip öyle...	Gati uyumsuzluğu

SAYFA 79- ANLATIM BOZUKLUKLARINI DÜZELTME

Aşağıdaki cümlelerde anlatım bozukluklarını düzelterek nedenini yazınız.

Cümle	Düzeltilme Alanı	Nedeni
Bölgevi sorunlar artıyor.	Bölgesel sorunlar artıyor.	Yanlış sözcük k.
Geri kalmışlık Türkiye'ye özel bir durum değil.	... Türkiye'ye özgü bir...	Yanlış sözcük k.
Nedense köpekler sabaha kadar havladılar.	Nedense köpekler sabaha kadar havladı.	Özne-yüklem v.
O insanların sayısı azalıyor bulunmaz oluyor.	... azalıyor insanlar bulunmaz oluyor.	Öge eksikliği
Bu konuyu onunla bir görüş o yol yolak bilen biridir.	... o yol yordam bilen ...	Yanlış sözcük k.
Onlar da beş yıldır karşılıklı mektuplaşıyorlar.	... beş yıldır mektuplaşıyorlar.	Gereksiz sözcük
Yaşlı adamın parası alınarak evine gönderildi.	... yaşlı adam evine gönderildi.	Öge eksikliği
Yiyecekleri kokutmuşsun.	Yiyecekleri kokutmuşsun.	
Bizim takım sahaya çıktılar.	Bizim takım sahaya çıktı.	Özne-yüklem v.
Çiçekler sıcağın kurumuşlar.	Çiçekler sıcağın kurumuş.	Özne-yüklem v.
Benden kuşku etmemelisin.	Benden kuşkanmamalısın.	
Hakan çok iyi futbolcu ama fazla topla oynuyor.	... ama topla fazla oynuyor.	Sözcüğün yanlış yer k.
Burada her Allah'ın günü kaza oluyor.	... Allah'ın her günü kaza...	Sözcüğün yanlış y. k.
Size birazdan düşün resimlerini göstereceğim.	... düşün fotoğraflarını...	Yanlış sözcük k.
Bizden son öğretim durumunu gösteren bir belge istedi.	... son öğrenim durumunu...	Yanlış sözcük k.
Ehliyetini polis almış öyle mi?	Onun/Senin ehliyetini...	Anlam belirsizliği
Bu çocuk seneye yüksek inşaat mühendisi olacak	... inşaat yüksek mühendisi...	Sözcüğün yanlış y.
Düşman kenti bombaladı ama giremedi.	... ama kente giremedi.	Öge eksikliği
Bana beş soru bıraktılar.	beş soru size inanan insanlar var.	
Sizi önemseyen ve inanan insanlar var.	... ve size inanan insanlar var.	Öge eksikliği
Arkadaşlarını aradı, sonra buluştu.	... sonra onlarla buluştu.	Öge eksikliği

SAYFA 80- BÜYÜK ÜNLÜ UYUMU

hayatımıza	başlık	iddialı	oldu	severiz
değil	yazı	yaklaşık	içme	gibi
takip	rehberi	havalı	hatırlayacaktır	
önce	edenler	mekânlarda	farkındayım	başlıklı
heyecan	başlıkları	yazmıştım	fazla	kahve
kimyon	satılan	katan	kahvecilerde	sevgilimize
gibi	alabileceğiniz	özel	zamandır	
hediyeelerin	olması	edecek	layık	mutlu
edecek	mutlu	ayrındır	hediye	seçimleri
birkaç	almak	bayan	bakıyorum	sevgiliye
gündür	operatörüm	tarafından	konusun	geçmem
geliyor	faturaya	sürekli	telefonu	Seviyor

SAYFA 82 - ÜNSÜZ YUMUŞAMASI VE SERTLEŞMESİ

Yumuşamalar: yurdu, kitabı, ilâcı, balığa, rengi, kayığı, yürüdü.**Sertleşme:** yurttan, kitaptan, ilâçta, balıkta, renkten, kayıkta, Zonguldak'ta, hukukta, 1923'te, sapta, saçta

Cocukluğumda bir kuşumun olduğunu hatırlıyorum. Bu kusta beni çeken bir şeyler vardı. Onunla sürekli oynardım Kafeste kalmayı fazla sevmezdi. O nedenle onu sürekli dışarıya eve salardım. Döner dolaşır omzuma konardı. Bitkinin bütün türlerini yedi. Çok pisboğaz bu diye annem dalga geçmiştir hep.

Yıldız kaymaları çocukluğumuzda ürperdiğimiz olayların başında gelir aslında. Çocukluktaki ürpermeler meşhurdur zaten ve bütün yaşam boyu unutamazsınız onları. O ürpertileri bile özlersiniz bazen. Doya doya uyuduğunuz sıcak yatakları özlersiniz bazen.

SAYFA 83 - TÜREMELER VE DÜŞMELER

Ünlü Türemesi: biricik, azıcık, gencecik.**Ünsüz Türemesi:** zannetmek, affetmek.

Ünlü Düşmesi: Fikrim, burnu, kahvaltı, ömrüm, aklım, şükret-, hapsol-, sabret-, kaybol-, kaydet-, pazartesi

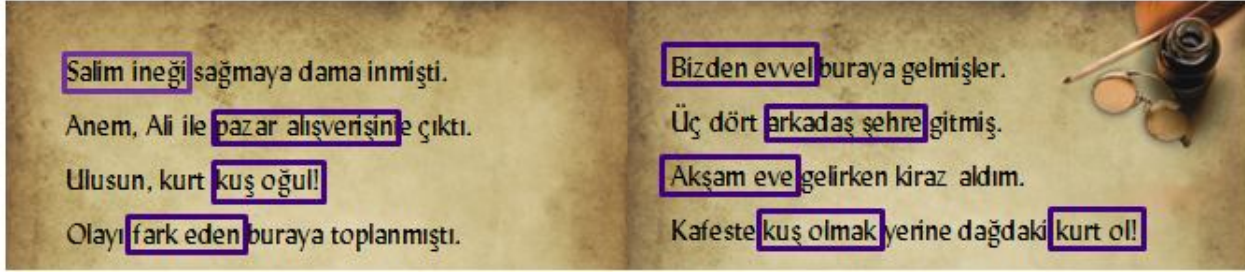
Ünsüz Düşmesi: Ufacık, minicik. pazartesi.

SAYFA 84 - ÜNLÜ DARALMASI VE KAYNAŞTIRMA HARFLERİ

yiyor | anlıyor | bekliyor | temizliyor | hopluyor | diyor

ağlayan | teselliyi | ikişer | birer | annesi | işini

SAYFA 84 - ULAMA



SAYFA 85 - SES OLAYLARI

KELİMELELER	ÜNLÜ DÜŞMESİ	ÜNLÜ DARALMASI	SESSİZ BENZEŞMESİ	SESSİZ YUMUŞAMASI
Hüznü	×			
Kitabı				×
Ağaçtan			×	
Kasetçi			×	
Ağlıyor		×		
Simidin				×
Sabrınız	×			
Sınıfça			×	
Bekliyor		×		
Bardağı				×
Çiçekçi			×	
Tabağı				×
Ğöğü				×
Alışkınım			×	
Ağacımız				×
Dinliyor		×		
Oğlunuz	×			
Dolabı				×
İçten			×	
Bekliyoruz		×		
Dışlıyor		×		
Yoğurtçu			×	
Havucu				×
Hüznü	×			
Yiyorlar		×		
Aldığımız				×
İnattan			×	
Otluyoruz		×		
Ekmeğe				×
Aklımız	×			
Atkı			×	
Kayıkçı			×	
Kokluyorum		×		
Saklıyor		×		